

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ATATÜRK İLKELERİ VE
İNKILÂP TARİHİ DERSİNE YÖNELİK İLGİ DÜZEYLERİ VE
TUTUMLARI İLE DERSİN ÖNEMİ KONUSUNDAKİ
FARKINDALIKLARI**

İbrahim Özcanlı

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

KASIM, 2018

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : İbrahim

Soyadı : Özcanlı

Bölümü : Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Tarih Eğitimi
Bilim Dalı

İmza :

Teslim tarihi :

Tezin

Türkçe Adı : Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi Düzeyleri ve Tutumları ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları

İngilizce Adı : University Students' Awareness of the Importance of the Course with the Level of Interest and Attitude Towards Atatürk's Principles and Turkish Revolution History Course

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: İbrahim Özcanlı

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

İbrahim Özcanlı tarafından hazırlanan “Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi Düzeyleri ve Tutumları ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı’nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman/Başkan: Prof. Dr. Hamza KELEŞ

Gazi Üniversitesi Tarih Eğitimi Bilim Dalı

Üye: Doç. Dr. Hasan IŞIK

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tarih Eğitimi Bilim Dalı

Üye: Doç. Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitimi Bilim Dalı

Tez Savunma Tarihi: 06/11/2018

Bu tezin Gazi Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans/ Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Hayatımda önemli bir dönüm noktası olan yüksek lisans eğitimimin sonuna gelmiş bulunuyorum. Mesleğimi geliştirmek ve daha faydalı olabilmek için yapmam gereken çok şey olduğunun farkında olarak eğitimim boyunca bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım, insani ve ahlaki değerleri ile de örnek edindiğim, öğrencisi olmaktan onur ve mutluluk duyduğum çok değerli danışmanım **Prof. Dr. Hamza Keleş’e**,

Eğitimim süresince tanıdığım ve tanıdığım için kendimi çok şanslı hissettiğim, bana her zaman destek olan sayın hocam, **Dr. Ayşegül Nihan Erol Şahin’e**,

Mesleki ve kişisel olarak ufkumun açılmasına çok katkısı olan çok kıymetli **hocalarıma**,

Çalışmam süresince bana yardımcı olan **arkadaşlarıma**,

Vakit ayırarak çalışmama katılan **öğrenci arkadaşlarıma**,

Sevgi ve desteklerini hep hissettiğim **dostlarıma**,

Beni her zaman destekleyip yanımda olan **aileme**,

Özellikle çalışmalarımda olduğu kadar hayatımın her noktasında emeği bulunan ablam **Derya Atik’e**,

Ve en büyük destekçilerimden olan değerli eşim **Edanur’a**,

SONSUZ VE İÇTEN TEŞEKKÜRLER...

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ DERSİNE YÖNELİK İLGİ DÜZEYLERİ VE TUTUMLARI İLE DERSİN ÖNEMİ KONUSUNDAKİ FARKINDALIKLARI

Yüksek Lisans Tezi

İbrahim Özcanlı
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Kasım, 2018

ÖZ

Araştırma, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı. Araştırmada Betimsel ve ilişkisel araştırma modelleri uygulandı. Araştırmanın çalışma gurubunu, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesinde eğitim gören ve çalışmaya katılmayı kabul eden 360 üniversite öğrencisi oluşturdu. Veri toplamak için 4 ayrı form kullanıldı; Kişisel Bilgi Formu, Derse İlgi Ölçeği, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği. Toplanan verilerin bilgisayar paket programında istatistiksel analizleri yapıldı. Araştırma sonucunda; çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin çoğunun kadın olduğu (%58,9) ve sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde eğitim aldığı (%45), düzenli ders çalışanların Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu, genel olarak günlük 3 saat ile 4 saat ve üzeri ders çalışanlarda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi, olumlu tutum ve farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğu, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine olumlu tutum düzeyi sınıf öğretmenliği eğitimi alan öğrencilerde en düşük ($55,50 \pm 15,09$), tarih öğretmenliği eğitimi alanlarda en yüksek olduğu ($68,21 \pm 9,36$), derse ilgi düzeyinin fen bilgisi öğretmenliği okuyanlarda en düşük olduğu ($47,67 \pm 15,05$), erkeklerin derse ilgi

düzeylerinin daha yüksek olduğu görüldü. Bu sonuçlara göre; üniversite öğrencilerinin, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin amaç, hedef ve içeriği ile ilgili farkındalıklarının oldukça iyi olduğu, derse ilgi duymalarının ve olumlu tutum geliştirmelerinin de ortalamanın üzerinde iyi düzeyde olduğu görüldü. Ancak kişisel özelliklerin ilgi, tutum ve farkındalığı önemli şekilde etkilediği belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi, İlgi, Tutum, Farkındalık.

Sayfa Adedi : 133

Danışman : Prof. Dr. Hamza Keleş

**UNIVERSITY STUDENTS' AWARENESS OF THE IMPORTANCE
OF THE COURSE WITH THE LEVEL OF INTEREST AND
ATTITUDE TOWARDS ATATÜRK'S PRINCIPLES AND TURKISH
REVOLUTION HISTORY COURSE.**

Master's Thesis

İbrahim Özcanlı

**GAZİ UNIVERSITY
INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES**

November, 2018

ABSTRACT

The research was carried out to determine the level of interest, attitude and awareness of university students towards Atatürk's Principles and Turkish Revolution History course. Descriptive and relational research model was applied. In the research, the study group formed 360 university students who were educated at Gazi University Faculty of Education and agreed to participate in the study. 4 different forms were used to collect data; Personal Information Form, Student Interest Scale, Atatürk's Principles and Turkish Revolution History Course Attitude Scale, Atatürk's Principles and Turkish Revolution History Course Awareness Scale. Statistical analysis of collected data was performed in computer program. The findings of the study; the majority of female college students who participated in the study (%58.9) and received education in the Department of Social Sciences (45%), regular employees in the course of Atatürk's principles and revolution history course in the level of interest is higher, generally over the course of 3 hours and 4 hours per day of employees in and attention to the teaching of Atatürk's principles and revolution history, positive attitude and awareness level is higher, a positive attitude to the teaching of Atatürk's principles and revolution history in the field of teacher training the lowest level of primary school students (55,50 collected 15,09), the highest level of interest in history teacher education (68.21% 9.36), the lowest level of interest in science teacher

education (47.67% 15.05), and the highest level of interest in science teacher education (47.67% 15.05) were determined. According to these results, it was observed that the students of the University had a good awareness of the aim, target and content of the Atatürk principles and history of revolution course, and that they had a good understanding of the lesson and positive attitude. However, it was determined that personal characteristics significantly affected interest, attitude and awareness.

Key Words: Atatürk's principles and Revolution history course, interest, attitude, awareness.

Page Number : 133

Supervisor : Prof. Dr. Hamza Keleş

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xxiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problemin Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	3
1.2.1. Alt Problemler	3
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	7
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	8
BÖLÜM II	9
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	9
2.1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Tanımı	9
2.2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Temel Özellikleri ve Önemi..	10
2.3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Amacı.....	11
2.4. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Tarihçesi.....	12
2.5. Tutum Kavramı.....	14

2.6. Farkındalık Kavramı	16
2.7. İlgi Kavramı.....	17
2.8. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Araştırılmasının Tarih Eğitimi Açısından Önemi	18
BÖLÜM III	21
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	21
3.1. İlgili Araştırma Örnekleri	21
BÖLÜM IV.....	25
YÖNTEM.....	25
4.1. Araştırmanın Modeli.....	25
4.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Tarih.....	26
4.3. Araştırma Grubu	26
4.4. Veri toplama araçları.....	26
4.5. Veri Toplama ve Değerlendirme Süreci.....	28
4.6. Araştırmanın Etik Yönü.....	29
4.7. Ölçek Geliştirme Çalışmaları.....	29
4.7.1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlilik Analizleri	31
4.7.1.1. Geçerlik Analizi	31
4.7.1.2. Güvenirlilik Analizi.....	35
4.7.2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlilik Analizleri.....	37
4.7.2.1. Geçerlik Analizi	37
4.7.2.2. Güvenirlilik Analizi	40
BÖLÜM V	43
BULGULAR.....	43
5. 1. Kişisel Özelliklere Ait Verilerin Analizi	44
5.2. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi	45
5.3. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri Arasındaki İlişki Analizi	46

5.4. Cinsiyete Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi	47
5.5. Eğitim Görülen Bölüme Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi.....	47
5.6. Günlük Ders Çalışma Sürelerine Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi.....	49
5.7. Ders Çalışma Düzenlerine Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi.....	50
5.8. Ekonomik Gelir Algısı Düzeyine Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi	51
5.9. Ölçek Maddelerinin Eğitim Görülen Bölüme Göre Ayrıntılı Analizi.....	51
BÖLÜM VI.....	71
TARTIŞMA	71
6.1. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin İncelenmesi.....	72
6.2. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi	74
6.3. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi Düzeylerinin İncelenmesi	76
BÖLÜM VII.....	79
SONUÇ VE ÖNERİLER	79
7.1. Sonuçlar	79
7.2. Öneriler	81
KAYNAKLAR.....	83
EKLER	94
EK 1. Kişisel Bilgi Formu	95
EK 2. Derse İlgi Ölçeği	96

EK 3.	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Madde Havuzu	97
EK 4.	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği Madde Havuzu	100
EK 5.	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Uzman Değerlendirme Formu	100
EK 6.	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği Uzman Değerlendirme Formu	101
EK 7.	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi Tutum Ölçeği	103
EK 8.	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği.....	107
EK 9.	Etik Kurul ve Kurum İzinleri.....	106
EK 10.	Özgeçmiş	115

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Geçerlik - Güvenirlik Çalışması Yöntemleri	30
Tablo 2. Lawshe Minimum Kapsam Geçerlik İndeksi.....	32
Tablo 3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin KMO ve Barlett Testi Sonuçları.....	33
Tablo 4. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin Faktör Yapısı.....	33
Tablo 5. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin Alt Boyutu Tarafından Açıklanan Varyans Oranı.....	34
Tablo 6. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin Madde Toplam Puan Korelasyon Analizi Sonuçları.....	35
Tablo 7. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin Test-Tekrar Test Güvenirlik Katsayısı.....	36
Tablo 8. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin KMO ve Barlett Testi Sonuçları.....	38
Tablo 9. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin Ölçeğin Alt Boyutu Tarafından Açıklanan Varyans Oranı.....	38
Tablo 10. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin Faktör Yapısı.....	39

Tablo 11. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin	
Madde Toplam Puan Korelasyon Analizi Sonuçları.....	40
Tablo 12. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin Ölçeğinin	
Test-Tekrar Test Güvenirlik Katsayısı.....	42
Tablo 13. Üniversite Öğrencilerinin Kişisel Değişkenlere Göre Dağılımı.....	44
Tablo 14. Ölçeklerin Puan Ortalamaları.....	45
Tablo 15. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi Düzeyi ile Tutum ve	
Farkındalık Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	46
Tablo 16. Cinsiyete Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine	
İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri.....	47
Tablo 17. Eğitim Görülen Bölüme Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi.	
Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri.....	48
Tablo 18. Günlük Ders Çalışma Süresine Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp	
Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri.....	49
Tablo 19. Ders Çalışma Düzenine Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	
Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri.....	50
Tablo 20. Ekonomik Gelir Algısı Düzeyine Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp	
Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri.....	51
Tablo 21. Derse İlgi Ölçeği Maddelerine Verilen Cevapların Eğitim Görülen Bölüme Göre	
Dağılımı.....	53
Tablo 22. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Maddelerine Verilen	
Cevapların Eğitim Görülen Bölüme Göre Dağılımı.....	57

Tablo 23. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği Maddelerine Verilen Cevapların Eğitim Görülen Bölüme Göre Dağılımı.....	62
---	----

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın varsayımları, araştırmanın sınırlılıkları üzerinde durulmuştur.

1.1. Problem Durumu

Ulusal bilinci pekiştirmede, tarihin büyük yeri vardır. Ulus deyince, dil, kültür, tarihsel ve siyasal yazgı bakımından ortaklığı ve birliği olan bir insan topluluğu anlaşılır. Söz konusu topluluğun tarihi, onun yaşam öyküsüdür. Bu öyküyü bilmek de ona, kendisini öteki uluslardan ayıran özel benliğin nasıl oluştuğunu neleri başarıp, neleri başaramadığını; böylece kendisini gerçekçi ölçülerle değerlendirebilmesini; öteki uluslararasıdaki yerini öğretir. Bugünü tümüyle ancak geçmişin ışığında anlayabiliriz (Carr, 1996). Tarih, doğrudan geleceği ilgilendirmektedir. Tarih bilgisi ile milli bilinci kuvvetlenen vatandaşlara sahip bir milletin, bugün ve gelecekte yaşama ve başarı imkânlarına sahip olduğu ve uygarlık dünyasına üstün eserler vereceği unutulmamalıdır (Emiroğlu, 2018). Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, yükseköğretim kurumlarının bütün fakülte ve

yüksekokullarında okutulan zorunlu derslerden birisidir. Yükseköğretimde “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi” adıyla anılan ders; ulusal bağımsızlık savaşı sonucu kurulan yeni devletin ideolojik örgüsünü, topluma benimseterek yayma projesinin bir aracı olarak ortaya çıkmıştır. Kurulan yeni rejimin, sağlam temeller üzerinde yükselebilmesi, her şeyden önce, getirmiş olduğu siyasal ve toplumsal yaşam biçimini benimsemiş bireylerin varlığına bağlıydı. Bu yüzden devrimi gerçekleştiren önder kadro, bir yandan sosyo-ekonomik ve siyasal yapısını kurarak bu yapının düzenli bir şekilde akışını sağlayacak olan örgütsel dokuyu oluşturma uğraşı verirken, diğer yandan da bu yeni rejimin topluma benimsetilmesi yolunda bir dizi girişimde bulunmuştur (Aslan, 1998). Bu girişimlerin en önemlilerinden biri de yeni kurulan cumhuriyetin ve yapılan inkılâpların temel felsefesinin üniversitede öğrenim gören bireylere aktarılmasıdır. Bu amaçla üniversitelerde Türk İnkılâp Tarihi dersleri ders programları içerisinde yer almıştır. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, yükseköğretim gençliğine; Türk toplumunu, çağdaş dünya koşullarını, bu koşulların oluşum ve işleyişini kavratmayı amaçlamaktadır. Ayrıca Türkiye’nin dünyadaki yerini uluslararası ilişkilerden nasıl etkilendiğini, karşısına çıkan sorunları çözme de ne gibi güçlüklerle karşılaştığını tanıtabilecek bir derstir (Akbaba, 2007).

Öğrencilik hayatı boyunca verilen tarih ve Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersleri, gençlerde tarih bilincini oluşturmada oldukça önemlidir. Öğrencilerin tarihin önemini, amacını yani niçin tarih öğrendiğini kavrayamaması birçok tarihçi ve eğitimeci tarafından sıklıkla dile getirilmiştir (Özbaran, 1997; Özbaran, 2003). Öğrencinin derse ilgisi, özellikle okul ortamında akademik başarının önemli bir açıklayıcısı durumundadır (Weber, Martin & Patterson, 2010). Öğrenci ilgisi kavramı, öğrenme motivasyonu üzerinde oldukça etkilidir. Öğrencinin uyarılmışlık halinin başlamasında temel bir işleve sahip olan ilgi; öğrenme sürecini şekillendiren güdülenme, derse katılım ve öğrenci öğretmen etkileşimi gibi bileşenlerin de önemli bir dinamiğidir (Acar & Yaman, 2011; A. Akin, Uğur & Akin, 2015; Krapp, 2002). Wang, Heartel ve Wolbeng (1994), öğrencilerin öğrenmesini etkileyen en önemli etmenin; öğrencilerin tutumları ve bu tutumların içinde bulunduğu

bilişsel farkındalık becerilerinin olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenmenin ilkelerinden olan motivasyon, dikkat ve tutum; bilişsel farkındalığın kişinin kendini kontrol etmesi ile ilgili boyutlardır. Dolayısıyla okuduğunu anlamada elde edilecek başarı bu faktörlerle doğrudan ilintilidir. Yani öğrencilerin başarılarının artırılması tek başına yeterli değildir; öğrencilerin tutumlarının da olumlu yönde gelişmesi beklenmektedir. Bu başarıyı ve kalıcılığı artırıcı bir etmendir. Dolayısıyla bu gelişmeyi sağlayacak olan da yine “bilişsel farkındalık becerileri” dir.

Bu araştırmada; sonuçların, tarih eğitim programlarına ve planlamalarına katkı sağlayacağı düşünülerek, üniversite eğitimi alan gençlerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgisi, derse karşı tutumları ile Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin önemi konusundaki farkındalıklarının belirlenmesi hedeflendi.

1.2. Problem cümlesi

Üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalıkları hangi düzeydedir?

1.2.1. Alt problemler

1. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin kişisel özelliklerine göre dağılımı nasıldır?
2. Üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeyleri nasıldır?
3. Üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeyleri arasında ilişki var mıdır?
4. Cinsiyete göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinde fark var mıdır?

5. Eğitim görülen bölüme göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinde fark var mıdır?
6. Günlük ders çalışma sürelerine göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinde fark var mıdır?
7. Ders çalışma düzenlerine göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinde fark var mıdır?
8. Ekonomik gelir algısı düzeyine göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinde fark var mıdır?
9. Ölçek maddelerine verilen cevaplar, eğitim görülen bölüme göre değişiyor mu?

1.3. Araştırmanın Amacı

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde, öğretimden beklenen faydanın sağlanabilmesi için, öncelikli olarak yapılması gereken şey, dersin kazanımlarıyla, eğitim ve öğretimiyle amaçlanan şeyin/şeylerin ne olduğunun net bir biçimde belirlenmesi olmalıdır. Son yılların popüler ifadeleriyle tarih eğitime ne gibi bir misyon yüklüyoruz? Bu misyonun gerçekleştirilmesine yönelik stratejik amaçlarımız neler olmalıdır? Bu amaçların gerçekleştirilmesini sağlayacak olan hedeflerimizi nasıl belirlemeliyiz? Bu hedeflerin gerçekleşmesini sağlayacak olan faaliyetlerimiz yani tarih programlarımızın içeriğini nasıl oluşturmalıyız? Tüm bu soruların her biri ayrı bir araştırma ve incelemeye konu olacak derecede kapsamlıdır (Aslan, 2006). Bu sorulara bir cevap arayışıyla belirlediğimiz çalışmanın amacını şu şekilde ifade edebiliriz; üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine olan ilgi düzeyi ile Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik tutum ve farkındalık düzeylerini belirlemek, farklı değişkenlerle ilişkilendirerek durum analizi yapmak, yapılacak diğer çalışmalara ışık tutmak ve ortaya çıkan sonuçlarla ders planlamalarına katkı sağlamak.

1.4. Araştırmanın Önemi

Tarih bir araştırma yöntemidir. Geçmiş hakkında sistematik bir düşünme biçimidir. Tarih, okullarda bir amaç ve hedef için incelenir (Drake & Nelson, 2005). Bugünümüzü oluşturan her şey geçmişimizden günümüze taşıdığımız birikim ve deneyimlerimizin bir ürünüdür. Gündelik yaşamımızdaki, tüm duygu ve düşüncelerimiz, geleceğe yönelik hedef ve beklentilerimiz kendisinden kaçamadığımız, kaçamayacağımız bir geçmiş atmosferinin yarattığı iklim koşulları altında biçimlenir. Bugünde yaşayıp, geleceğimizi oluştururken, aslında çıkış noktamız ve rehberimiz olarak geçmiş deneyimlerimiz ışığında yol alırız. Geçmiş duygusu bizi öylesine çevrelemiştir ki, sanattan edebiyata, dilden düşünceye, politikadan ekonomiye, sağlıktan spora, meteorolojiden jeolojiye, reklamcılıktan gıda sektörüne dek, insana, doğaya ve evrene ilişkin her şeyi ancak geçmiş bağlamlarında ele aldığımızda kavrayabilir ve anlamlandırabiliriz (Aslan, 2006).

İnsanların günümüzde ulaştığı düzeyin kavranabilmesi için hangi süreçlerden geçerek geldiğini ve değişiminin altında yatan temel etmenlerin sağlıklı bir şekilde ortaya konması, anlamlandırılması gerekir. Kollektif kimlik, kollektif bellekten hareketle inşa edildiği için, bir grup veya topluluğun kendi kimliğini tanımlama çabaları, onların zorunlu olarak geçmişlerine bakmalarını gerektirmektedir (Bilgin, 1995). Tarih ahlaki düşüncelerin gelişmesi için zemin oluşturur. Tarih öğrenen birisi geçmişte ortaya çıkmış olan durumların ve bireysel öykülerin incelenmesi yoluyla, kendi moral değerlerini test etme ve zor koşullar altında karşılaştığı gerçek sıkıntılara karşı direnebilme imkânı kazanır (Stern, 2018). Tarih, artık günümüzde yalnızca geçmişe karşı duyulan kuru ve temelsiz bir ilgi ve merakın ötesinde, bireylerin, toplumların ve ulusların manevi ve moral gereksinimlerine, düşünsel ihtiyaçlarına ve gündelik yaşamlarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin geçmiş deneyimlere dayalı yaşanmış çözüm önerileri sunan bir alan olarak algılanmaktadır (Güler, 2005).

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin verilmesindeki amaç Türk inkılâbının ruhunu ve amacını kavrayacak, kabullenecek ve geliştirecek nesiller yetiştirmektir. Nitekim “inkılâbın, hedefini kavramış olanlar daima onu muhafazaya muktedir olacaklardır” sözü, devrimi inşa eden mimarın bu amaç doğrultusunda hareket ettiğini göstermekte, inkılâbın korunması ve geliştirilmesinin ön şartı olarak inkılâbın hedeflerini kavramış bireyler yetiştirmek olduğunu vurgulamaktır (Akbaba, 2007; Erdaş, 2006). Genç nesillere Atatürk’ün ilke ve inkılâplarını bilinçli bir şekilde benimsetmek, onları Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğu gerçeğine karşı gelebilecek her türlü yıkıcı, sapıtıcı, yıpratıcı ve sulandırıcı akım, yaklaşım ve eylemlere, yorumlara karşı uyanık tutacak direnç gösterecek bir donanıma erişmesini sağlamak bu dersten beklenen en önemli amaçlardan biridir (Hatipoğlu, 2004).

Gençler, bilgi ve verileri, farklı yönlerden ve bakış açılarından bakarak, lehte ve aleyhte yönleriyle analiz ederek, tartabilecek bir zihinsel açıklık ve uyanıklıkta yetiştirilmelidir (Bilgin, 1995). Tarih eğitiminin amaçlarının, her dönemin koşullar ve gerekleri doğrultusunda yeniden belirlenmesi gerekir. Bu yeniden tanımlama girişimleri evrensel yaklaşımlar, genelde eğitim, özelde tarih eğitimi ve tarih yazıcılığı alanındaki gelişmeler ışığında ve bunlarla uyum içerisinde biçimlendirilmelidir. Kuşkusuz tarih eğitimi için belirlenmiş olan amaçların gerçekleştirilmesi, ancak bu amaçlar üzerine inşa edilmiş tarih öğretim programları, ders kitapları, öğretim araç yöntem ve yaklaşımları ile mümkün olabilir (Stern, 2018).

Aktif olarak uygulanan Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi eğitim programlarının sonucunun, üniversite öğrencilerindeki Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine ilgi, tutum ve farkındalığına olan etkisini bilmek, gelecekteki hedef ve uygulamalara ışık tutacaktır.

Bu araştırma sonuçlarının Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi eğitimi alanına katkılarını şu şekilde sıralayabiliriz;

1. Dersin yürütülmesi sırasında öğrencilerin derse ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerine etki eden faktörler göz önünde bulundurularak derste başarı oranı artırılabilir.
2. Öğrencilerin derse ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerine göre ders anlatım şekli, içeriği, planlaması tekrar değerlendirilebilir.
3. Daha geniş ve niteliksel çalışmalara kaynak teşkil ederek yeni verilerin elde edilmesine ve bu sonuçların ders planlamasında kullanılmasına zemin hazırlayabilir.

Bu çalışmada elde edilecek sonuçların, sınıflardaki eğitim pratikleri ve uygulamalara da katkı sağlaması beklenmektedir. E-öğrenme, uzaktan eğitim, kısa süreli gerçekleşen atölyeler, yaz kampları gibi uygun eğitim pratiklerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine ilgi, tutum ve farkındalık düzeyini daha da artırmak, etki eden faktörleri en aza indirmek için kullanılması dersin başarısına katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma ile elde edilecek sonuçlar ve bu sonuçlara göre yenilenecek eğitim planları, öğrencilerin, dolayısıyla gelecekteki eğitimcilerin tarih bilicini artıracak, milli birlik ve beraberliğin önemini bilen, geçmişten ders alabilen, geleceğe sağlam adımlarla ilerleyebilen nesiller oluşmasına sebep olacaktır. Böylece çalışma sonuçları genel olarak toplum hayatına da katkı sağlayacaktır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları aşağıdaki gibidir;

1. Veri toplama araçlarının, araştırmanın konusuna ve amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.
2. Araştırmanın yapıldığı çalışma grubunun, araştırma sonuçlarının Türkiye genelini yansıtabilmesi için gerekli büyüklükte olduğu varsayılmaktadır.

3. Araştırma grubundaki öğrencilerin, ölçeklerde yer alan maddelere verdikleri cevapların gerçeği yansıtacağı varsayılmaktadır.
4. Kullanılan ölçeklerin önceden yapılmış kapsam geçerliliği konusunda başvuru olan uzman görüşlerinin yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Gazi Üniversitesi Eğitim Fakóltesinde öğrenim gören üniversite öğrencileri ile sınırlı tutulmuştur. Verilerin toplanması ise uygulanan ölçekler ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin temel özellikleri ve önemi, amacı ile dersin tarihsel gelişimi konularına yer verilecektir.

2.1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Tanımı

Değişme, bir halden başka bir hale dönme, devrim olarak bilinen “İnkılâp”, Mustafa Kemal Atatürk tarafından şu şekilde tanımlanmıştır; “İnkılâp, mevcut müesseseleri zorla değiştirmek, Türk milletini son asırlarda geri bırakmış olan müesseseleri yıkarak yerlerine, milletin en yüksek medenî icaplara göre ilerlemesini temin edecek yeni müesseseleri koymuş olmaktır.” (Kapçı, 2002).

İnkılâp her hal ve şart içinde ilericilik, yenileşmek ve çağdaşlaşmaktır. Çağın gerisinde kalmış müesseseleri ortadan kaldırmak, yerlerine de ileri, gelişmiş müesseseleri getirmektir. İnkılâpçılıktan maksat; daima yenilemeye yürümektir. Bu tür bir düşünce ve hareket de çağdaşlaşmayı amaçlamaktadır (Tunay, 1987).

İnkılâp Tarihi: Cumhuriyet döneminde, Atatürk önderliğinde ülkemizde başlatılan yenilik hareketlerini ve bu hareketlerin yapılış şekillerini ve sonuçlarını ayrıntılı bir şekilde öğrenciye aktarmayı amaçlayan disiplindir (Öner & Öner, 2014).

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi fikrinin ortaya çıkmasında dikkati çeken unsurlar; “İnkılâp Tarihi”nin farklı bir anlayışla yeniden kurgulanmaya başlayan tarih biliminin bir parçası olarak görülmesi, vatandaşlık eğitiminin bir parçası olarak kendisine yüklenen doğal işlevi, uluslararası düzeyde karşılaştırmalı olarak sunulmasının sağlanmasıdır (Behar, 1992; Tanör, Toprak & Berktaş, 1997).

2.2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Temel Özellikleri ve Önemi

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin temel özellikleri; Türk inkılabının sağlıklı bir yorumunu yapmak, bilinçli kılınmasını sağlamak, heyecanını yeni kuşaklara aktarmak, bağımsızlığı, çağdaşlaşmayı, demokrasiye geçişi temel almak, sömürgecilikten kurtarıcı bir karaktere sahip olmak, geçerli ve güvenilir bir gelişme anlayışına dayanmak, çağdaşlaşma gayretlerine ışık tutmak ve geleceği aydınlatmaktır (Erol, 1985).

Türkiye’de darboğazlardan geçildikçe, siyasal dalgalanmalar oldukça, gençliğin Atatürk ilkelerinden ve Türkiye Cumhuriyeti’nin temel ilkelerinden uzaklaşmakta olduğu gündeme getirilmiştir. Bu darboğazların neden gerçekleştiği üzerinde durulmuş ve bunun da bir çaresi olarak İnkılâp Tarihi derslerinin daha güzel bir şekilde ele alınması, bunların daha iyi özümsemesi, bu dersi iyi kavramış bir gençlik yetiştirilmesi için planlar yapılmıştır (Akgün, 2004).

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi, gençlere çağdaş toplum koşullarını, demokrasi ilke ve ülkelerini, Türkiye’nin karmaşık uluslararası ilişkiler içinde karşısına çıkan sorunları çözmede ne gibi güçlüklerle karşılaştığını tanıtabilecek nitelikte bir derstir (Ozankaya, 1978). Milli birlik ve beraberlik, toplumsal kimlik oluşması, geleceğe yön vermek gibi çok önemli olgunun oluşmasında iyi bir tarih ve Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi eğitimi

önemlidir. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin sadece eğitim sürecinin aşılması gereken bir parçası gibi algılanmaması gerekir. Üniversite eğitimi süreci kişisel özelliklerin, karakter yapısının, düşünce yapısının olgunlaştığı önemli bir dönemdir. Bu süreçte gençlere verilecek iyi bir eğitim toplumsal gelişim içinde etkili olacaktır.

2.3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Amacı

Ülkemizde tarih eğitiminin belki de en önemli parçasını oluşturan Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin amaçlarını Yüksek Öğretim Kurulu 4 ana başlıkta açıklamaktadır:

1. Türk İstiklal Savaşı, Atatürk İnkılâpları ve İlkeleri, Atatürkçü Düşünce, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi hakkında doğru bilgiler vermek.
2. Türk İstiklal Savaşı, Atatürk İnkılâpları ve İlkeleri ve Atatürkçü Düşünceye Yönelik Tehditler hakkında doğru bilgiler vermek
3. Türk Gençliğini, ülkesi, milleti ve devleti ile bölünmez bir bütünlük içinde Atatürk İnkılâpları ve İlkeleri ve Atatürkçü düşünce doğrultusunda Milli hedefler doğrultusunda Milli hedefler etrafında birleştirmek.
4. Türk gençliğini Atatürkçü düşünce doğrultusunda yetiştirmek ve güçlendirmek (Akyüz, Bozkurt, Kocatürk, & Güneş, 2010).

Bu derste öğrencilerden sadece tarih bilgisi edinmeleri beklenmemektedir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temelini teşkil eden Atatürk ilke ve inkılâplarını, bunların oluşum sürecinde tarihî olayları kavrayan, onu benimseyen ve devamını sağlama bilincinde olan öğrenciler yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi sadece tarihsel araştırma yapabilen, eleştirel düşünebilen ve tartışabilen bir tarih öğrencisi değil, onu yaşatmaya çalışan bireyler yetiştirme amacındadır (Acun, 2006).

Her ulusun müşterek bir inanç sistemi olmalıdır. Belli bir düşünce sistemine sahip olmayan milletler, bir insan yığımından ibarettirler. Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi derslerinden

amaç Türk milletinin düşünce sistemi olan “Atatürkçü Düşünce Sistemi’ni yeni yetişen nesillere öğretmektir. Her büyük fikir hareketi tesiri evrensel olan inkılâp, ileri gidiş esnasında nesiller, zamanlar geçtikçe, şefler değıştikçe hız ve heyecanını kaybeder. Bu safhalarda yavaş yavaş ana fikirlerden gerilemeler görülür. Bu heyecan, hayat boyunca nesilden nesile aynı hızı, aynı canlılığı muhafaza etmezse feragatler başlar, ana inançlar kaybedilir. İnkılâbı yok etmek, kayalara çarptırmak isteyen unsurlar bu hızı eksiltebilirler. Buna yol vermemek için biz kurtuluş ve diriliş devrimimizin sıcaklığını nesilden nesile nakletmeliyiz (Peker, 1936).

Türkiye’de yaratıcı düşünceli, insan haklarına saygılı, laikliği, demokrasiyi ve insanlığın günümüzde geçerli tüm çağdaş değerlerini özümsemiş yurttaşlar yetiştirilmelidir (Aslan, 1998).

2.4. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Tarihçesi

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi ders içeriğinin kronolojik sınırları çizilmesi konusunda tartışmalar vardır. Bu konunun tartışıldığı kaynaklarda, yirminci yüzyılın tümü tarih konuları arasında yer almadıkça, inkılâp olarak nitelenen olgunun hazımsız kalacağı belirtilmektedir (Aksoy, 2006). Kaynaklarda bu dersin; öğrenciyi Türkiye bilgisiyle donatacak nitelikte olması gerektiği, Türkiye sevgisinin ancak bu şekilde oluşabileceği, bunu yapabilmek için de öğrenciyi günümüze kadar getirmek gerektiği, çok daha geniş bir zaman aralığı içerisinde olaylara bakılması gerektiği vurgulanmaktadır (Tanör, Toprak & Berktaş, 1997). Derse mümkün olduğu kadar Osmanlı arka planından başladıktan sonra günümüze kadar getirmek, yirminci yüzyılda Türkiye toplumunun demokratikleşme çabalarını öğrenciye yansıtmak, öğrencilerimizin Cumhuriyet’e sahip çıkmaları için en etkin, en yararlı yöntem olarak görülmektedir (Pamuk, 2004).

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersleri, Türk inkılabının özelliklerini anlatmak ve kendisinden önce yapılan inkılap hareketleriyle karşılaştırmalı biçimde incelenmek

amacıyla ilk olarak 1925 yılında Ankara Hukuk Mektebi'nde "İhtilaller Tarihi" dersi adı altında verilmiştir (Doğaner, 2005).

"Türk İnkılâp Tarihi", 13 Ocak 1926'da alınan Bakanlar Kurulu Kararıyla Edebiyat Fakültesi dersleri arasına konulmuştur (Aslanapa, 1997).

1933-1934 öğretim yılında, üniversite ve yüksekokulların tamamının son sınıflarında, "İnkılâp Tarihi" dersleri verilmeye başlandı (Aksoy, 2003).

1933 yılından itibaren verilmekte olan "İnkılâp Tarihi" dersi genelde konferans özelliği taşımaktaydı. "İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Enstitüsü", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesine bağlı olarak 15 Nisan 1942'de 4204 Sayılı Kanunla, "Türk İnkılâp Tarihi" derslerinin sorumluluğu da verilerek kuruldu. Dersin adı "İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi" ne dönüştürülerek fakülte ve yüksek okullarda zorunlu hale getirildi (Turan, 2000).

Dersin adı, 1 Şubat 1971'de, "Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Danışma Kurulu kararıyla "Türk Devrim Tarihi" olarak değiştirilmiştir. Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, dersin amacı, niteliği ve özelliğini yeniden düzenlemiştir (Aksoy, 2003).

12 Eylül 1980'den sonra "Türk İnkılâp Tarihi" adıyla okutulan ders, 1981'de kabul edilen 2547 sayılı kanun gereğince "Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi" şeklinde değiştirilmiş, ortaokul ve liseler için dersin adı 1981'de "Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi" olmuştur. 1982 de ise "Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük" şeklinde değiştirilmiştir (Alperen, 2008; Erdaş, 2006).

1981 tarih 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 4. ve 5. maddeleri uyarınca, bütün Yüksek Öğretim Kurumlarında, eğitim ve öğretim süresince, "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi" adı altında, zorunlu ders kabul edildi (Özüçetin & Nadar, 2010).

1982 yılından itibaren, "İnkılap Tarihi" derslerinin yürütülmesi, bilimsel araştırma ve akademik kariyer yapılmasını sağlamak üzere üniversitelerde "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüleri veya Bölümleri" kuruldu (Aksoy, 2003).

“Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” dersi haftada iki saat olmak üzere üniversitelerin bütün sınıflarında okutulurken, 1991 yılından itibaren bir eğitim ve öğretim yılında 60 saatten az olmamak üzere okutulmasına karar verildi. Günümüzde “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” dersi genellikle Yükseköğretim Kurumlarının birinci sınıflarında, haftada 2 saat üzerinden okutulmaktadır (Özüçetin & Nadar, 2010).

2.5. Tutum Kavramı

Öğrenci niteliklerinden ilki bilişsel giriş özellikleri, ikincisi ise duyuşsal giriş özellikleridir. Bilişsel giriş özellikleri bir ya da bir dizi öğrenme ünitesinin öğrenilebilmesi için gerekli olan ön öğrenmeler, bilgi, beceri ve yeterliklerdir. Duyuşsal giriş özellikleri ise ilgiler, tutumlar ve kendi kendini görüşlerin karmaşık bir bileşkesidir. İlgi ve tutum iki kutuplu tek bir nitelik özelliği göstermektedir. Örneğin, bir derse karşı olumlu düşüncelere sahip olma, dersi sevme ya da onunla ilgili olarak olumlu duyuşsal giriş özellikleri gösterme hali bir kutba, bir derse karşı olumsuz düşüncelere sahip olma, dersi sevmeme ya da onunla ilgili olumsuz duyuşsal giriş özellikleri gösterme hali ise diğer bir kutba karşılık gelmektedir (Bloom, 2012).

Genel olarak, tutumlar hoşlanma ve hoşlanmamalar; nesnelere, insanlara, durumlara ya da dünyanın başka herhangi bir özelliğine, soyut düşüncelere yönelik lehte veya aleyhte tepkilerdir (Atkinson, Atkinson, Smith, Bem & Hoeksema, 2010). Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersine yönelik tutum ise derse yönelik olumlu veya olumsuz eğilimi şekillendiren inançlar, duygular ve davranışlardır.

İnsanlar tutumlara sahip olarak doğmazlar, tutumları sonradan öğrenirler. Tutumlar pek çok nedenle oluşabilir. Genellikle tutum objesiyle doğrudan deneyim, pekiştirme, taklit ve sosyal öğrenme yollarıyla elde edilirler. Tutum sahibi olmanın en açık yolu o konu ya da obje ile ilgili deneyim geçirmiş olmaktır. Tutumların çoğu başka insanlardan edinilir. Anne-baba, öğretmenler ve arkadaşlar tutumun oluşmasına etki eder (Kağıtçıbaşı, 2013).

Tutumlarımızın önemli bir bölümü hayatın ilk 20-25 yılı içinde oluşmakla birlikte, tutum oluşması yaşam boyu devam eder (Özkalp, 1992). Baysal ve Tekarslan (2004)'ün aktardığı şekliyle tutum oluşumu konusunda yapılan araştırmalara göre tutum oluşumunda genetik faktörler, fizyolojik koşullar (olgunlaşma, hastalık, vb.) tutum konusu ile doğrudan deneyim, kişilik, toplumsallaşma süreci (topluma uyum), grup üyeliği, sosyal sınıf etkilidir. İlk dört faktör doğrudan bireyin kendi yapısı ile ilgili özellikleri kapsamaktadır.

Diğer üçü ise bireyin toplumsal yaşantısının sosyo-psikolojik özellikleri ile ilgilidir.

Öğrencilerin derse ilişkin tutum ve düşüncelerde pek çok faktör etkili olmaktadır. Öğretim elemanlarının öğrenciye ve derse karşı tutumu, öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyi, derse aktif katılımı, başarılı olma güdüsü, ilgili müfredat, öğrenme ortamının fiziksel ve sosyo-psikolojik özellikleri, ailenin tutumu, öğrenme materyallerinin temini tutumları etkileyen başlıca değişkenler arasında yer almaktadır. Öğrencilerin tutum düzeylerinin değerlendirilmesi ve tutum üzerinde önemli etkiye sahip olan değişkenlerin sistemli bir biçimde ele alınarak değerlendirilmesi dersin başarısında büyük önem taşır (Ezer, Ulukaya & Kaçar, 2016).

Duyuşsal giriş davranışlarından öğrencilerin tarih dersine yönelik olumsuz tutumları, tarih öğretiminin gözlenen temel problemlerden biri olarak görülmektedir. Bu tutumlar, öğrencilerin tarih dersine yönelik ilgisizlikleri; tarih dersiyle kendi yaşamları arasındaki ilişkisel bağlantıları oluşturmamaları (Paykoç, 1998); tarih derslerini sıkıcı ve geçmiş olaylarla ilgilendiği için günlük yaşantıya yönelik pratikleri olmayan bir ders olarak değerlendirmeleri gibi çeşitli şekillerde karşımıza çıkmaktadır (İskender & Kuş, 2008). Bunun yanı sıra öğrenme için öğrencinin doğrudan ezbere hapsedilmesi (Yıldız, 2003); öğrencilerin tarih dersi için hayal güçlerini kullanmaya yönelik etkinliklerin yetersizliğinden dolayı yaratıcılıklarını kullanmaya yönlendirilememesi gibi pek çok faktör bu olumsuz tutumlara neden olabilmektedir (Akça & Ata, 2009).

2.6. Farkındalık Kavramı

Farkındalık, zihnin saf ve tarafsız gözlemine, açık deyişle duygular ve düşünceler üzerinde tanımlamaların yapılmamış, olayların otomatik, kalıpsal, alışlagelinmiş yollarla tepki verilmemiş halleriyle sessiz bir tanık tutumunda izlenmesini tanımlar. Öyle ki, bu tanım bireyin algısı ve tepkisi arasındaki boşluk olarak da düşünülebilir (Bilinçli Farkındalık Üzerine, 2018)

Herhangi bir şeyin dikkatinizi çekmesi veya o şeyi algılamanız “farkındalık” olarak adlandırılabilir. Farkındalık pedagojik bir değerdir ve kazandırılması ihtiyaç duyulan bir durumdur. Bu pedagojik değer eğitimle kazandırılabilir. Bireyin karakter özellikleri de bu değer kazanılmasında etkilidir. Birçok akademik çalışma farkındalık kavramının iki ana boyutu olduğunu ifade eder. Bilişsel farkındalık kavramı, bireyin neyi nasıl öğrendiğinin veya öğrenmesi gerektiğinin farkında olma olarak tanımlanabilir. Duyuşsal farkındalık ise bireylerin kendisinin, başkalarının veya çevrenin farkında olma durumunu göstererek duyuşsal hazır bulunuşluk halini yansıtan bir süreçtir.

21. yy eğitiminde bilginin aktarımı ve tüketiminden çok, bilginin üretimi önem kazanmıştır. Bilgiyi üreten bireylerin ortaya çıkması ise; düşünme becerilerinin kazandırılmasını gerektirir. Düşünme becerilerinin her boyutunda aktif olarak kullanılan bilişsel farkındalık bir çeşit, öğrenmeyi öğrenme yolu ve zihnin düşünme dilidir. Öğrenmede en az bilgi kadar, bilginin anlaşılması da önemlidir. Okuldaki öğrenme ise büyük oranda, anlamaya bağlıdır. Okullardaki ve sistemdeki birçok başarısızlığın temelinde düşünme becerilerinin eksikliği ve okuduğunu anlayamama vardır. Öğrenmeyi öğrenme yolu olan bilişsel farkındalık becerilerinin ise okuduğunu anlamayı etkili bir şekilde geliştirdiği bilinmektedir (Gelen, 2004).

Bilişsel farkındalık becerilerine sahip olan bir birey; öncelikle öğreneceği konuya motive olur, dikkatini yoğunlaştırır, tutum geliştirir. Bu bilişsel farkındalığın kişinin kendisi hakkında bilgisi ve kendi düşüncesini kontrol edebilmesini sağlar. Daha sonra ne bildiğini ve ne bilmesi gerektiğini değerlendirir. Nerede olduğunu görür. Sonra ne yapacağını

planlar. Planını değerlendirir, düzeltir ve tekrar dener. Sonra ne kadar öğrendiğinin, nasıl öğrendiğinin, hangi düşünme yollarını izlediğinin farkına varır, bunu geliştirir ve bu becerileri bir yaşam tarzı haline getirir (Gelen, 2004).

ğrenme-ğretme sürecinde öğrencilerin öğrenme isteğini, merak ve güdülenmişlik düzeyini gösteren; bireylerin öğrenme öncesi, öğrenme esnası ve öğrenme sonrasında nasıl hissettiğinin farkında olması durumudur (Yakar, 2012).

Farkındalık, dikkat, algı, tutum, değer, merak, ilgi, ihtiyaç, öz farkındalık, motivasyon, süreç, etkileşim ve karakter öğelerinin bileşiminden oluşmaktadır. Bireylerin sahip oldukları tüm bu değişkenler, farkındalık düzeylerini etkilemektedir. Bireylerin sahip oldukları tutum ve değerler, onların duyuşsal farkındalık düzeylerini etkileyerek davranışlarını yönlendirir (Woolfolk, 1998 & Yakar, 2017).

Tarihi bilsek de bilmesek de hepimiz tarih içerisinde yer alır ve kendi tarihimizi inşa ederiz. Ancak insanlar, tarih içerisinde yer aldığının bilincinde olmadığından tarihin ne olduğu hala herkes tarafından yeterince bilinmemektedir. Olayların sistemli kaydını yapmayan bir insanın gece ve gündüzün değişimini, ay hareketlerinin aşamalarını bilmesi onun zamandan haberdar olduğu anlamına gelse de bu onun tarihsel bilgi ve farkındalığa sahip olduğu anlamına gelmez. Böyle insanlar, sadece geçmişle ilişki içindedirler, ancak tarih şuuruna, tarihsel olayların farkındalığına ve tarihsel bilgiye sahip değildirler (Stanford, 1996).

Üniversite ğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin amacı, hedefleri ve içeriği ile ilgili farkındalık düzeylerindeki artma derse yönelik tutum ve ilgi düzeyini de etkileyecektir.

2.7. İlgi Kavramı

İlgi, etkili eğitim-ğretim faaliyetlerinin hem ön şartı hem de amaçlarından biridir (Krapp, 1999).

İlgi, odaklanılan konularda daha fazla başarı elde edilmesi açısından öncül süreç olarak öne çıkmaktadır (A. Akın, Uğur & Akın, 2015). Hidi (2006) ilgi kavramını; bireyin çevresiyle etkileşimi sonucunda ortaya çıkan odaklanma ve isteklilikle karakterize bir psikolojik durum olarak tanımlamıştır.

Öğrencinin derse ilgisi, özellikle okul ortamında akademik başarının önemli bir açıklayıcısı durumundadır. Krapp (2002) ile Acar ve Yaman (2011) öğrenci ilgisi kavramının, öğrenme motivasyonu üzerinde etkili olan bir öğrenme yaşantısı olduğunu belirtmiştir. Öğrencinin uyarılmışlık halinin başlamasında temel işleve sahip olan ilgi; öğrenme sürecini şekillendiren güdülenme, derse katılım ve öğrenci öğretmen etkileşimi gibi bileşenlerin de önemli bir dinamiğidir.

Öğrencilerin öğrenme yaşantısının işlevsel hale gelmesi bakımından önemli bir değişken olan ilginin gelişimi üç aşamada ele alınmıştır. İlk aşamada erken durumsal ilgi, dışsal bir uyaran tarafından ilk kez harekete geçirilir. İkinci aşamada, belirli bir öğrenme süreci boyunca sürdürülen durumsal ilgi sağlamlaştırılır. Üçüncü aşamada ise görece kalıcı olmaya daha yatkın olan bireysel ilgi, durumsal ilgi temeli üzerinde şekillenir (Krapp, 2002). Bu üç aşamanın yanı sıra öğrenci ilgisi kavramı; öğrenme ortamlarında sıra dışı ve dikkat çekici katkılarla artırılabilen duyuşsal ilgi (Schraw, Flowerday & Lehman, 2001) ve açık, anlaşılır açıklamalar ve öğrenme materyalleriyle güçlendirilebilen bilişsel ilgi (Harp & Mayer, 1997) kavramlarıyla zenginleştirilmiştir.

Öğrencilerin akademik başarısında, derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde, ders içeriği ve amacı hakkında farkındalıklarının artmasında ilgi düzeyi oldukça önemlidir. Eğitim sisteminde öğrencilerin ilgisini artıracak yöntem ve uygulamalar faydalı olacaktır.

2.8. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyinin Değerlendirilmesinin Tarih Eğitimi Açısından Önemi

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi öğrencilerin Türk inkılâbını sağlıklı bir şekilde anlamasını ve Atatürk ilkelerinin siyasal, sosyal, ekonomik ve toplumsal kalkınmadaki

yerini idrak ederek hayatları boyu yaşatmasını hedef almaktadır. Aynı zamanda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ulusal kimlik bilinci oluşturma çabası eğitimin en temel hedefleri arasında yer almaktadır (2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu - Mevzuat, 1981; T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2006; T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2008). Bu hedeflerin öğrencilere kazandırılacağı derslerden biri belki de en önemlisi İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi (Kondu ve Sakar, 2013; Ezer, Ulukaya & Kaçar, 2016).

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi sadece geçmiş anlatan statik bir tarih dersi olmaktan ziyade, Türk gençlerinin yakın tarihimizdeki olayları değerlendirip gelecekle ilgili doğru kararlar alabilmesini sağlayan dinamik bir kültür dersi. Çünkü tarihini bilmeyen milletler hafızasını kaybetmiş fertler gibidir (Ezer, Ulukaya & Kaçar, 2016).

Yapılan çalışmalarda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin yürütülmesi sürecinde çeşitli sorunlar yaşandığı belirtilmiştir (Akbaba, 2008; Safran, 2006). Bu sorunların çeşitli nedenleri olabilir. Yaşanan bu sorunlar; öğrencilerin derse ilgisinin olmamasına, ders hakkında olumlu tutum geliştirmemelerine, ders ile ilgili farkındalık düzeylerinin düşük olmasına ve devamında artan kısır döngü şeklinde ders ile ilgili eğitim sorunlarının daha da artmasına ve dersin verimsizliğine neden olabilir.

Çok önemli amaç ve hedeflerle açılan ve geliştiren Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde istenen hedeflere ulaşmak, gerek eğitimi veren gerekse alan öğrenciler için dolayısıyla toplumsal bilinç için son derece önem arz etmektedir. Dersin hedeflenen amaçlarına ulaşmada, var olan sorunlar farklı boyutlarıyla değerlendirilmeli ve çözüm bulunmalıdır.

Dünyayı anlama ve anlamlandırmada eğitim programlarının sürekli geliştirilmesi, gelecek nesillere daha iyi imkânlar sunmak ve öğrencilerin bilinçli vatandaşlar olarak yetiştirilmelerini sağlamak açısından son derece önemlidir. Bu bakımdan, tarihe duyarlı ve

tarih bilincine sahip insan yetiştirmek, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi öğretim programının temel amaçları arasındadır (Ezer, Ulukaya & Kaçar, 2016).

Üniversite öğrencilerinin derse olan ilgisi, tutumu ve farkındalık düzeyi ne kadar yüksekse dersin amaçlarına ulaşmak o denli kolaylaşacaktır. İlgi, tutum ve farkındalık analizi ile durum değerlendirmesi yapılması eğitim planlarına yön verecektir. İnanıyoruz ki bu sorunların çözümünde farklı açılardan öğrenci analizi etkili olacaktır.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

3.1. İlgili Araştırma Örnekleri

Bu bölümde online veri tabanları ve basılı kaynaklarda yer alan, üniversite öğrencilerinde Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine ilgi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi hakkındaki tutum düzeyleri, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin önemi ve ders ile ilgili farkındalık düzeyleri konularındaki araştırmalar taranmıştır. Bu taramalar sonucu elde edilen veriler analiz edilerek ulaşılan sonuçlar özetlenmiş ve araştırma sonucu elde edilen kaynaklar sunulmuştur. İncelemeler sonucunda çalışma konumuzla doğrudan bağlantılı bir konuya rastlanmamıştır.

Arslan (2005) çalışmasında; üniversite öncesindeki iki öğretim kademesinde de bu dersi almış öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine karşı olumsuz bir tutum sergilediklerini belirlemiştir.

Akbaba'nın (2007) yaptığı çalışmada; Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin amaçlarına yönelik algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucu; deneklerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin var oluşuna yönelik amaçları ve içeriğindeki temel özellikleri doğru algıladıkları yargısına varılmıştır.

Akbaba'nın (2008) yaptığı çalışmada; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin genel olarak sınavlara yönelik işlendiği, öğrenciler dersin siyasî bir eğilimle işlendiği fikrine katılmadığı, öğrencilerin çoğunluğu Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin gerekliliğine inandığı saptanmıştır.

Bal'ın (2011), “Türkiye’de Tarih Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Yolları Konusunda Öğretmen Adayı ve Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması” adlı çalışması dolaylı olarak bizlere Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine karşı tutumda etkili olan faktörler hakkında bilgi vermektedir. Bal, çalışmasında öğretmen adaylarının derse karşı tutumunun, dersi yeni yöntem ve tekniklerle işleminin, öğrencinin kavrama düzeyini dikkate almasının önemli olduğu sunucuna ulaşmıştır.

Öner ve Öner (2014), “Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlke ve İnkılâplarını Kavrama Düzeyine İlişkin Tutumları” adlı çalışmasında dersin amacına ulaşması için müfredattaki konuların öğrencilerin kavrama düzeyleri dikkate alınarak yeniden yapılandırılması, dersin öneminin öğrenciler tarafından doğru bir şekilde anlaşılması için velilere seminerler verilmesi ve derste materyal kullanımına yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Erol (2014) çalışmasında, analogi temelli etkinlikler sonrasında öğrencilerin tarih dersine karşı olumlu tutum geliştirdiğini saptamıştır.

Baştuğ tarafından (1996) yapılan çalışmada “Kırıkkale İl Merkezi Lise ve Dengi Okullarında Tarih Dersine Yönelik Öğrenci Tutumlarının Değerlendirilmesi” konusu

incelenmiş, sonuç olarak uygulama yapılan öğrencilerin, tarih dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu görülmüştür.

Ezer, Ulukaya ve Kaçar'ın (2016) çalışmasında; öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin önemli olduğu, dersin amacı ile ilgili düşüncelerinin ve bilgilerinin genel olarak iyi düzeyde olduğu belirtilmiştir.

Diğer disiplinlerde öğrenci ilgisinin çalışıldığı bazı araştırmalarda; öğrenci ilgisi arttıkça fen derslerine katılım oranının arttığı (Lin, Hong & Chen, 2013), öğrenci ilgisinin akademik başarı, öğrenme stratejileri kullanma, uygun eğitim programları seçme gibi değişkenleri anlamlı olarak açıklayabildiği (Krapp & Prenzel, 2011; Tela, Tela & Adeniyi, 2009), eğitsel içerikli fiziksel aktivitelerin öğrencilerin ilgi düzeyini artırdığı (Palmer, 2009), öğrenci ilgisi ile öğrenme motivasyonu ve etkili öğrenmenin pozitif ilişkili olduğu (Mazer, 2013), öğretmenin içten davranışlarının, ders içeriği ile ilgili dolaysız açıklamalarının öğrencilerin ilgi düzeyine olumlu katkı sağladığı (Riconscente, 2014) şeklinde bulgulara ulaşılmıştır.

Yaman, Dervişoğlu ve Soran'ın (2004) ortaöğretim öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarında, erkek öğrencilerin en çok ilgi duydukları derslerin din kültürü ve ahlak bilgisi ile tarih dersi olduğu belirtilmiştir.

Gelen'in (2004) çalışmasında “bilişsel farkındalık stratejilerinin Türkçe dersine ilişkin tutum, okuduğunu anlama ve kalıcılığa etkisi” konusu incelenmiş sonuç olarak; bilişsel farkındalık stratejisinin Türkçe dersinde; öğrencilerin bilişsel farkındalık becerilerini artırdığı, öğrencilerin okuduğunu anlama başarısını artırdığı, öğrencilerin derse ilişkin tutumlarını olumlu yönde artırdığı ve buna ek olarak bilişsel farkındalık becerileri ve okuduğunu anlama başarıları açısından kalıcılığı sağladığı belirlenmiştir.

Yapılan araştırmalara bilişsel farkındalık becerilerinin; tutum (Flavell, 2001) gibi kendini kontrol becerilerini geliştirdiği, bilgiyi elde etme yolunu geliştirme ve kullanmayı sağladığı (Ciardiello, 1998), bireyin düşünme ve öğrenmesini izlemesi ve geliştirmesini sağladığı

(Kuhn, 2000) ve problem çözme becerilerini geliştirdiği (Fortunato & Hecht, 1991) ortaya çıkarılmıştır. Yine araştırmalarda bilişsel farkındalık becerilerine sahip olmanın; derse ilişkin tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği (Akdur, 1996; Küçük-Özcan, 2000; Manning ve Payne, 1996), derse ilgi ve kendine güveni artırdığı (Stewart & Landine, 1995) ortaya konulmuştur.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, veri toplama araçları, verilerin toplanması süreci ve veri analizine yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, betimsel ve ilişkisel araştırma modelleri kullanılmıştır.

Betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar. Betimsel yöntemler, ilgilenilen ve araştırılmak istenen problemin mevcut var olan durumunu ortaya koymaya yöneliktir. İlişkileri ve bağlantıları inceleyen araştırmalar çoğunlukla ilişkisel araştırmalar olarak adlandırılır. Araştırmacılar olası ilişkileri araştırarak, olguyu daha iyi anlayabilmektedir. Bunun yanı sıra ilişkilerin belirlenmesi, kişinin tahminde bulunmasını da sağlar (Büyüköztürk , Aygün , Kılıç Çakmak & Karadeniz, 2016).

4.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Tarih

Araştırma; Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Nisan 2018 – Haziran 2018 tarihleri arasında yapıldı.

4.3. Araştırma Grubu

Araştırma grubu, geliştirilmesi planlanan ölçeklerin uygulanması için yeterli öğrenci sayısı göz önünde bulundurularak belirlendi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde eğitim gören 360 öğrenci araştırma grubunu oluşturdu (Tavşancıl, 2014; Büyüköztürk, 2008).

Araştırmaya katılan öğrencilerin 212’si kadın, 148’i erkekti.

4.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla yeni ölçek geliştirilmesi planlandı. İlk aşamada “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği” ve “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği” geliştirme çalışmaları yapıldı. Daha sonra veri toplama aşamasına geçildi.

Araştırmada veriler; “Kişisel Bilgi Formu”, “Derse İlgili Ölçeği” “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği” ve “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği” ile toplandı.

1. Kişisel Bilgi Formu: Araştırmada katılımcılardan kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla oluşturulacaktır. Bu formda, katılımcıların yaşının ve cinsiyetinin ne olduğu, hangi bölüm ve fakültede öğrenim görmeye devam ettiği, kaçınıcı sınıfta olduğu, günlük ders çalışmaya ayırdığı zaman, ders çalışma alışkanlığı ve algıladıkları gelir düzeyinin nasıl olduğunu öğrenmeye dair sorular yer aldı (EK 1).

2. Derse İlgili Ölçeği: Öğrenci ilgisinin; öğrenme motivasyonu, etkili öğrenme, derse katılım düzeyi gibi değişkenlerle ilişkisini değerlendirmek amacıyla (Mazer, 2013) geliştirilen Derse İlgili Ölçeği 16 maddeden ve iki alt boyuttan (duyuşsal ve bilişsel ilgi) oluşan 5’li Likert tipi bir ölçme aracıdır. (“1” Hiç katılmıyorum, “2” Katılmıyorum, “3” Kararsızım, “4” Katılıyorum, “5” Tamamen Katılıyorum). Ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek ve en düşük puanlar sırasıyla duyuşsal ilgi alt boyutu için 45 ve 9; bilişsel ilgi alt boyutu için 35 ve 7’dir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması ve geçerlik- güvenirlik çalışması Akın ve ark. (2015) tarafından yapılmıştır (EK 2).
3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği: Yapılan literatür incelemesinde, doğrudan yükseköğretim Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi ile ilgili tutum düzeyini ölçen bir ölçeğe rastlanmadığından, üniversite öğrencilerinin tutum düzeyinin ders başarısı ve dersin etkinliği üzerine etkili olduğu düşünülerek bu ölçeğin geliştirilmesine karar verildi. Yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışması sonucunda; tek boyutlu ve 17 maddeli bir ölçek elde edildi. Geliştirilen ölçeğin özellikleri; ölçekte 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 16., 17. maddeler normal, 7., 11., 12., 13., 14., 15. maddeler ters puanlanmaktadır. 5’li likert tipi ölçekte; 1 “hiç katılmıyorum”, 2 “katılmıyorum”, 3 “kararsızım”, 4 “katılıyorum”, 5 “tamamen katılıyorum” şeklinde puanlama yapılmaktadır. Ölçekten alınan puan 17-85 arasındır. Alınan puanın artması, öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini göstermektedir (EK 7).
4. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği: Yapılan literatür incelemesi sonucu, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi ile ilgili farkındalık düzeyini ölçen bir ölçeğe rastlanmadığından, üniversite öğrencilerinin farkındalık düzeyinin ders başarısı ve dersin etkinliği ve milli kimlik oluşumu

üzerine etkili olduğu düşünülerek bu ölçeğin geliştirilmesine karar verildi. Yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışması sonucunda; tek boyutlu ve 27 maddeli ölçek elde edildi. Geliştirilen ölçeğin özellikleri; ölçekte bütün maddeler normal puanlanmaktadır. 5’li likert tipi ölçekte; 1 “hiç katılmıyorum”, 2 “katılmıyorum”, 3 “kararsızım”, 4 “katılıyorum”, 5 “tamamen katılıyorum” şeklinde puanlama yapılmaktadır. Ölçekten alınan puan 27-135 arasındadır. Alınan puanın artması, öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin amaç, hedef ve içeriği konusundaki farkındalıklarının arttığını göstermektedir (EK 8).

4.5. Veri Toplama ve Değerlendirme Süreci

Çalışmaya gerekli izinler ve onaylar alındıktan sonra ilgili üniversitede başlandı. Veriler belirtilen süre içerisinde, öğrencilerle yüz yüze görüşülerek toplandı. Araştırma için seçilen öğrenciler; çalışmanın amacı, uygulama şekli, beklentiler anlatıldıktan sonra izinleri alınarak çalışmaya dahil edildi. Her birey için veri toplama süresi ortalama 15-20 dakika sürdü.

Verilerin değerlendirilmesi: Verilerin girilmesi ve değerlendirilmesi SPSS (Statistical Package for Social Science) version 21.0 programı ile yapıldı. Veriler, veri güvenliğini sağlamak ve araştırmacı yanlılığını en aza indirmek amacıyla, araştırmadan bağımsız bireyler tarafından istatistik veri tabanına girildi ve girilen değişkenlerin frekans dökümleri alınarak veri girişinde hata yapıp yapılmadığı kontrol edildi. Daha sonra sırasıyla; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği ve Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği güvenirlik-geçerlik çalışmaları, üniversite öğrencilerinin tutum, farkındalık ve ilgi düzeylerini değerlendirmeye yönelik istatistiksel analizler yapıldı. Hastaların tanıtıcı özellikleri yüzdelik sayılar ve ortalamalar ile sunuldu. Kullanılan diğer analiz yöntemleri şunlardı; one way anova, independent samples t test, korelasyon analizi

(pearson). Gruplar arasındaki farkların nereden kaynaklandığını belirlemek amacıyla Tukey analizi yapıldı.

4.6. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülmesinde bilimsel ilkelerin yanı sıra evrensel etik ilkelere de uyulmuştur. Bu doğrultuda araştırmada, aydınlatılmış onam, özerklik, gizlilik ve gizliliğin korunması, hakkaniyet, zarar vermeme/yararlılık ilkeleri göz önünde tutulmuştur. Araştırmanın yapılması için ilgili kurumdan gerekli yazılı izin (EK 9) ve Etik Kurul Onayı (EK 9).

4.7. Ölçek Geliştirme Çalışmaları

Geliştirilmesi planlanan ölçeklerin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları için ilk önce taslak ölçeğin uygulanacağı öğrenci sayısı belirlendi. Anlamli ve güvenilir bir ölçüm aracı geliştirebilmek için ölçeğin uygulandığı grup sayısının, ölçeğin madde sayısından en az beş kat fazla olması (Tavşancıl, 2014), her bir ölçek maddesi için 5-10 kişi alınması (Büyüköztürk, 2008) önerilmektedir. Bu doğrultuda araştırmada 71 maddelik taslak ölçeğin uygulanacağı 360 öğrenci araştırma grubunu oluşturdu.

Tez önerisi aşamasında tek başlık altında “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum ve Farkındalık Ölçeği” olarak geliştirilmesi planlanan ölçek uzman görüşlerine sunulduğunda iki farklı ölçek olarak planlanmasının ve analizlerin bu şekilde yapılmasının uygun olduğu görüşü hakim oldu ve ölçek “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği” ve “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği” olarak değiştirildi. İçerik ve kapsam açısından gerekli değişiklikler yapıldı.

Ölçeklerin geliştirilme aşamasında ilk önce, literatür bilgileri, araştırmacının ve danışmanın bilgi ve deneyimleri doğrultusunda “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi

Tutum Ölçeği” için 28 madde, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği” için 43 maddeden oluşan madde havuzu oluşturuldu (EK 3, EK 4). Hazırlanan sorular Türkçe dil uzmanı görüşüne sunuldu ve öneriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak ölçeklerde yer almasına karar verilen taslak ölçek oluşturuldu.

Ölçekler 5’li likert tipte hazırlandı. Katılımcılardan her bir maddeyi; 1 “hiç katılmıyorum”, 2 “katılmıyorum”, 3 “kararsızım”, 4 “katılıyorum”, 5 “tamamen katılıyorum” şeklinde yanıtlamaları istendi. Değerlendirme yapılırken olumlu maddelerde 1 = hiç katılmıyorum, 2 = katılmıyorum, 3 = kararsızım, 4 = katılıyorum, 5 = tamamen katılıyorum olarak puanlandı. Olumsuz maddelerde ise 5 = hiç katılmıyorum, 4 = katılmıyorum, 3 = kararsızım, 2 = katılıyorum, 1 = tamamen katılıyorum şeklinde puanlandı.

Ölçeklerden alınan puanın artması, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği” için öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini göstermektedir.

Alınan puanın artması, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği” için öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin amaç, hedef ve içeriği konusundaki farkındalıklarının arttığını göstermektedir.

Ölçekleri geliştirmek amacıyla yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmasına yönelik istatistiksel analizler Tablo 1’de sunuldu.

Tablo 1

Geçerlik - Güvenirlik Çalışması Yöntemleri

Geçerlik – Güvenirlik Çalışması	
Geçerlik Çalışması	
Kapsam geçerliği	Kapsam geçerlik oranı
Yapı geçerliği	Açıklayıcı faktör analizi, Kaiser-Meyer-Olkin analizi ve Barlett Sphericity testleri
Güvenirlik Çalışması	
Ölçek iç tutarlığı	Madde Analizi, Cronbach's Alfa Katsayısı, Spearman-Brown, Guttman, test-tekrar test korelasyonları
Zamana karşı değişmezlik	Test-tekrar test

4.7.1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Analizleri

4.7.1.1. Geçerlik Analizi

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin geçerlik analizlerinde, kapsam geçerliği ve yapı geçerliği kullanıldı.

Kapsam geçerliği: Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin, geliştirildiği amaca hizmet derecesini; yani ölçülmek istenen özelliğe uygun olup olmadığını, ölçümün kurallara uygun olarak doğru yapıp yapılmadığını ve ölçüm verilerinin gerçekten ölçülmek istenen özelliği yansıtıp yansıtmadığını belirlemek amacıyla kapsam geçerliği yapıldı. Kapsam geçerliği için Lawshe tekniği kullanıldı. Lawshe tekniğinde, en az 5 en fazla ise 40 uzman görüşüne ihtiyaç vardır. Uzman görüşü sonrası elde edilen Kapsam Geçerlik Oranları (KGO), Lawshe tarafından geliştirilen KGO ile karşılaştırılır (Lawshe, 1975). Ölçeğin kapsam geçerliği için, 10 uzmanın görüşleri alındı (Gazi Üniversitesi ve Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde görev yapan; 4 doçent doktor, 4 doktor öğretim üyesi, 2 araştırma görevlisi). Uzman görüşlerinin elde edilmesinde “Uzman Değerlendirme Formu” kullanıldı (EK 5, EK 6). Bu formlar, uzman görüşü vermeyi kabul eden 10 uzmana, elden ve e-mail yoluyla ulaştırıldı. Uzman değerlendirme formu aracılığıyla, uzmanlardan her bir maddeye ilişkin görüşlerini; “*tamamen uygun*”, “*kısmen uygun*”, “*uygun değil*” şeklinde cevaplandırılması istendi. Ayrıca maddeler hakkında varsa başka önerileri istendi. Uzmanlardan elde edilen cevapların değerlendirmesinde her bir madde için Kapsam geçerlik oranları (KGO) hesaplandı ve Tablo 2’de verilen Minimum Kapsam Geçerlik Oranları ile karşılaştırıldı.

$KGO = \text{maddeyi gerekli bulan uzman sayısı} / (\text{görüş bildiren toplam uzman sayısı} / 2) - 1$.

Tablo 2

Lawshe Minimum Kapsam Geçerlik İndeksi

Uzman sayısı	Minimum KGO değeri
9	0,75
10	0,62
11	0,59
12	0,56

Bu tabloya göre, uzman sayısına göre minimum değerler, aynı zamanda maddenin istatistiksel anlamlılığını vermektedir (Şencan, 2005).

Kapsam geçerlik oranı 0,62'nin altında kalan 1 madde ölçekten çıkarıldı. Ayrıca ölçekte bulunan 9 madde benzerlik-ifade yakınlığı nedeniyle ölçekten çıkarıldı. Sonuçta toplam 18 maddeden oluşan ölçeğe ulaşıldı. Ayrıca uzman görüşlerine bağlı olarak bazı maddelerin ifade düzeltmeleri yapıldı.

Uygulamalara geçilmeden önce, oluşturulan ölçeğin maddeleri üzerinde fark edilmemiş herhangi bir imla, ifade veya biçim sorunu olabileceği ihtimali göz önünde bulundurularak Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde eğitim gören 30 öğrenciye araştırmacı tarafından pilot uygulama yapıldı. Pilot uygulama sırasında herhangi bir sorunla karşılaşmadığı için geçerlik ve güvenirlik çalışmasına devam edildi.

Yapı geçerliği: Yapı geçerliğini belirlemek amacıyla açıklayıcı faktör analizi (AFA) uygulandı. Faktör analizine başlamadan önce, örneklem büyüklüğünün faktör analizi yapmak için uygunluğunun saptanmasında Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) analizi ve Barlett Sphericity testleri yapıldı. KMO değeri 0,60 üzerinde olmalıdır, bu değer 1'e yaklaştıkça mükemmel olarak kabul edilir (Akgül, 2005). Çalışmamızda KMO örneklem uygunluk katsayısı 0,918 ve Barlett Sphericity Testi χ^2/df değeri 6136.862/153 ($p=0,000$) olarak bulundu (Tablo 3). Bu sonuçlar verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Tablo 3

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin KMO ve Barlett Testi Sonuçları

KMO		0,918
Barlett Testi	χ^2	6136,862
	Serbestlik derecesi (Sd)	153
	P	0,000

Faktör analizi temel olarak birbiri ile bağlantılı değişkenleri belli kümelerde bir araya getirmeye yarayan bir yöntemdir. Faktör analizinde her bir faktörün faktör kapsamına girmesi, ilgili olduğu faktörün altında toplanması, her bir faktörün öz değerinin biri aşması ve her bir ifadenin faktör yükünün >40 olması beklenmektedir (Akgül, 2005).

Açıklayıcı faktör analizinin ilk sonuçları incelendiğinde, 1 maddenin faktör yük değerinin 0,40'ın altında kaldığı gözlemlendi (Tablo 4).

Tablo 4

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin Faktör Yapısı (n=360)

Madde no	Faktör 1
Madde 1	0,820
Madde 2	0,790
Madde 4	0,676
Madde 5	0,821
Madde 6	0,783
Madde 7	0,726
Madde 8	0,634
Madde 11	0,850
Madde 13	0,748

Madde 15	0,732
Madde 16	0,734
Madde 18	0,446
Madde 19	0,510
Madde 21	0,756
Madde 23	0,645
Madde 25	*
Madde 26	0,840
Madde 27	0,850

Analiz sonucunda bir boyuttan ve 17 maddeden oluşan “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği” ortaya çıktı. Maddelerin faktör yükleri 0,850 ile 0,446 arasında değişmektedir (Tablo 4)

Açıklayıcı faktör analizinde, özdeğer 1.00 olarak alındı ve bir boyut belirlendi. Ölçeğin faktör analizi sonucu elde edilen alt boyutun özdeğeri ve açıkladığı varyans miktarı Tablo 5’te verildi.

Tablo 5

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin Alt Boyutu Tarafından Açıklanan Varyans Oranı

Boyut	Özdeğer	Varyans (%)	Yığılmalı Varyans (%)
1.Boyut	9,25	51,16	51,16

Özdeğeri 9,25 olan faktörün açıkladığı varyans oranı %51,16’tır. Açıklanan toplam varyans miktarı %51,16 olarak bulundu.

4.7.1.2. Güvenirlik Analizi

Ölçeğin güvenirliliğini değerlendirmek için bu çalışmada madde analizleri, Cronbach alfa katsayısı, Spearman-Brown, Guttman ve test-tekrar test korelasyonları kullanıldı.

Madde analizi, cronbach alfa, spearman-brown, guttman iç tutarlılık katsayıları: Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin güvenirlilik çalışması için 17 maddenin madde-toplam puan korelasyonları incelendiğinde, 17 maddenin korelasyon katsayılarının, $r = 0,429$ ile $r = 0,794$ arasında değiştiği, maddelerin pozitif yönde ve istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı ilişki gösterdiği saptandı ($p < 0,001$) (Tablo 6).

Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,879 olarak bulundu. Testin birbirine eşit iki ayrı yarıya ayrılması ile hesaplanan Spearman-Brown ve Guttman iç tutarlılık katsayıları ise sırasıyla 0,914 ve 0,963 olarak bulundu (Tablo 6).

Tablo 6

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin Madde Toplam Puan Korelasyon Analizi Sonuçları (n=360)

	Madde toplam puan Korelasyonu*	Madde çıkarıldığında Cronbach alpha düzeyi
Madde 1	0,782	0,938
Madde 2	0,752	0,938
Madde 4	0,635	0,941
Madde 5	0,790	0,938
Madde 6	0,754	0,938
Madde 7	0,690	0,940
Madde 8	0,578	0,942
Madde 11	0,794	0,938
Madde 13	0,691	0,940
Madde 15	0,687	0,940
Madde 16	0,697	0,940

Madde 18	0,429	0,945
Madde 19	0,486	0,944
Madde 21	0,736	0,939
Madde 23	0,600	0,942
Madde 26	0,784	0,938
Madde 27	0,795	0,938
İç Tutarlık Katsayıları		Cronbach alfa 0,879 Spearman-Brown* 0,914 Guttman* 0,907

Not: * $p < 0,001$

Zamana göre değişmezlik analizi: Zamana göre değişmezlik ölçütünü ortaya koymak için yapılan test-tekrar test güvenilirliği; ölçeğin belli bir aralıkla aynı gruba, aynı koşullarda uygulanması ve arasındaki ilişkiye pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı tekniği ile bakılmasıdır. Bu amaçla 30 kişilik öğrenci grubuna 20 gün ara ile aynı ölçek iki kez uygulandı. Ölçeğin Test-Tekrar Test Güvenirlik Katsayısı Tablo 7’de sunuldu. Tablo 7’da görüldüğü gibi iki ölçüm puanları arasında pozitif yönde, güçlü ve istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptandı ($p < 0,001$).

Tablo 7

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğinin Ölçeğin Test-Tekrar Test Güvenirlik Katsayısı

	r	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği	0,998	$p = 0,000$

Sonuç olarak; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği; istatistiksel olarak geçerli, güvenilir, ülkemiz halkı için anlaşılır, 17 maddeden oluşan, 17-85 arası puanlanan bir ölçektir.

4.7.2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Analizleri

4.7.2.1. Geçerlik Analizi

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin geçerlik analizlerinde, kapsam geçerliği ve yapı geçerliği kullanıldı.

Kapsam geçerliği: Lawshe tekniği kullanılarak yapılan Kapsam geçerlik analizinde, kapsam geçerlik oranı 0,62'nin altında kalan madde olmadı (Tablo 2). Ayrıca ölçekte bulunan 16 madde benzerlik-ifade yakınlığı nedeniyle ölçekten çıkarıldı. Sonuçta toplam 27 maddeden oluşan ölçeğe ulaşıldı. Ayrıca uzman görüşlerine bağlı olarak bazı maddelerde ifade düzeltmeleri yapıldı.

Uygulamalara geçilmeden önce, 30 öğrenciye araştırmacı tarafından pilot uygulama yapıldı. Pilot uygulama sırasında herhangi bir sorunla karşılaşmadığı için geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına devam edildi.

Yapı geçerliği: Yapı geçerliğini belirlemek amacıyla açıklayıcı faktör analizi (AFA) uygulandı. Faktör analizine başlamadan önce Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) analizi ve Barlett Sphericity testleri yapıldı. Çalışmamızda KMO örneklem uygunluk katsayısı 0,956 ve Barlett Sphericity Testi χ^2/df değeri 13023,237/378 ($p=0,000$) olarak bulundu (Tablo 8). Bu sonuçlar verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Tablo 8

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin KMO ve Barlett Testi Sonuçları

KMO		0,956
Barlett Testi	χ^2	13023,237
	Serbestlik derecesi (Sd)	378
	P	0,000

Açıklayıcı faktör analizinde, özdeğer 1.00 olarak alındı ve bir boyut belirlendi. Ölçeğin faktör analizi sonucu elde edilen tek boyutun özdeğeri ve açıkladığı varyans miktarı Tablo 9’da verildi.

Tablo 9

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin Ölçeğin Alt Boyutu Tarafından Açıklanan Varyans Oranı

Boyut	Özdeğer	Varyans (%)	Yığılmalı Varyans (%)
1.Boyut	19,33	69,05	69,05

Özdeğeri 19,33 olan faktörün açıkladığı varyans oranı %69,05’tir.

Açıklayıcı faktör analizinin ilk sonuçları incelendiğinde, hiçbir maddenin faktör yük değerinin 0,40’ın altında kalmadığı gözlemlendi. Analiz sonucunda bir boyuttan ve 27 maddeden oluşan Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği ortaya çıktı (Tablo 10).

Tablo 10

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin Faktör Yapısı (n=360)

Madde no	Faktör 1
Madde 1	0,731
Madde 2	0,786
Madde 4	0,705
Madde 5	0,834
Madde 8	0,844
Madde 7	0,861
Madde 11	0,839
Madde 12	0,868
Madde 13	0,885
Madde 14	0,876
Madde 17	0,834
Madde 18	0,834
Madde 19	0,884
Madde 20	0,864
Madde 21	0,889
Madde 24	0,869
Madde 26	0,876
Madde 28	0,894
Madde 30	0,882
Madde 33	0,857
Madde 34	0,908
Madde 35	0,844
Madde 36	0,882
Madde 37	0,879
Madde 38	0,724
Madde 40	0,811
Madde 41	0,883
Madde 43	0,735

Bir boyutta toplanan maddelerin faktör yükleri 0,908 ile 0,705 arasında değişmektedir (Tablo 10).

4.7.2.2. Güvenirlik Analizi

Ölçeğin güvenirliliğini değerlendirmek için bu çalışmada madde analizleri, Cronbach alfa katsayısı, Spearman-Brown, Guttman ve test-tekrar test korelasyonları kullanıldı.

Madde analizi, cronbach alfa, spearman-brown, guttman iç tutarlılık katsayıları: Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin güvenirlilik çalışması için 27 maddenin madde-toplam puan korelasyonları incelendiğinde, 27 maddenin korelasyon katsayılarının, $r = 0,660$ ile $r = 0,887$ arasında değiştiği, maddelerin pozitif yönde ve istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı ilişki gösterdiği saptandı ($p < 0,001$) (Tablo 11).

Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,973 olarak bulundu. Testin birbirine eşit iki ayrı yarıya ayrılması ile hesaplanan Spearman-Brown ve Guttman iç tutarlılık katsayıları ise sırasıyla 0,919 ve 0,917 olarak bulundu (Tablo 11).

Tablo 11

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin Madde Toplam Puan Korelasyon Analizi Sonuçları (n=360)

	Madde toplam puan Korelasyonu*	Madde çıkarıldığında Cronbach alpha düzeyi
Madde 1	0,672	0,941
Madde 2	0,728	0,940
Madde 4	0,660	0,941
Madde 5	0,811	0,940
Madde 8	0,818	0,940
Madde 7	0,817	0,940
Madde 11	0,812	0,940
Madde 12	0,844	0,940

Madde 13	0,860	0,939
Madde 14	0,808	0,940
Madde 17	0,805	0,940
Madde 18	0,856	0,939
Madde 19	0,835	0,940
Madde 20	0,863	0,939
Madde 21	0,841	0,940
Madde 24	0,852	0,939
Madde 26	0,868	0,939
Madde 28	0,861	0,939
Madde 30	0,836	0,939
Madde 33	0,887	0,939
Madde 34	0,818	0,939
Madde 35	0,844	0,940
Madde 36	0,858	0,939
Madde 37	0,675	0,939
Madde 38	0,814	0,941
Madde 40	0,863	0,983
Madde 41	0,679	0,939
Madde 43	0,858	0,941
		Cronbach alfa 0,943
İç Tutarlık Katsayıları		Spearman-Brown* 0,919
		Gutman* 0,917

Not: * $p < 0,001$

Zamana göre değişmezlik analizi: Bu amaçla 30 kişilik bir öğrenci grubuna 20 gün ara ile aynı ölçek iki kez uygulandı. Ölçeğin Test-Tekrar Test Güvenirlik Katsayısı Tablo 12’de sunuldu. Tablo 12’de görüldüğü gibi iki ölçüm puanları arasında pozitif yönde, güçlü ve istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptandı ($p < 0,001$).

Tablo 12

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinin Ölçeğin Test-Tekrar Test Güvenirlik Katsayısı

	r	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği	0,989	p=0,000

Sonuç olarak; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği; istatistiksel olarak geçerli, güvenilir, ülkemiz halkı için anlaşılır, 27 maddeden oluşan, 27-135 arası puanlanan bir ölçektir.

BÖLÜM V

BULGULAR

Bu bölümde alt problemler doğrultusunda elde edilen bulgular sunuldu. Bunlar:

- 5.1. Kişisel özelliklere ait verilerin analizi.
- 5.2. Üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinin analizi.
- 5.3. Üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeyleri arasında ilişki analizi.
- 5.4. Cinsiyete göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinin analizi.
- 5.5. Eğitim görülen bölüme göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinin analizi.
- 5.6. Günlük ders çalışma sürelerine göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinin analizi.
- 5.7. Ders çalışma düzenlerine göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinin analizi.

5.8. Ekonomik gelir algısı düzeyine göre, üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinin analizi.

5.9. Ölçek maddelerine verilen cevapların, eğitim görülen bölüme göre ayrıntılı analizi.

5. 1. Kişisel Özelliklere Ait Verilerin Analizi

Üniversite öğrencilerinin kişisel özelliklerine ait veriler Tablo 13’de gösterildi.

Tablo 13

Üniversite Öğrencilerinin Kişisel Değişkenlere Göre Dağılımı (n=360)

Değişkenler	n	%
Cinsiyet		
Kadın	212	58,9
Erkek	148	41,1
Eğitim gördüğü bölüm		
Tarih öğretmenliği	57	15,8
Fen bilgisi öğretmenliği	67	18,6
Sosyal bilgiler öğretmenliği	162	45
Sınıf öğretmenliği	74	20,6
Algıladığı gelir düzeyi		
Yüksek	36	10
Orta	285	79,2
Düşük	39	10,8
Günlük ders çalışma süresi		
1 saat ve altı	196	54,4
1-2 saat	103	28,6
3 saat	41	11,4
4 saat ve üzeri	20	5,6
Ders çalışma alışkanlığı		
Hergün düzenli	58	16,1
Sadece sınav zamanı	149	41,4
Dönem içi ara ara	153	42,5
Yaş (ortalama) (min-max)	21,26±2,73 (18-34)	

Sürekli değişkenler ortalama±standart sapma, kategorik değişkenler sayı (yüzde) olarak sunulmuştur.

Çalışmaya katılan öğrencilerin kişisel özellikleri incelendiğinde; çoğunun kadın olduğu (%58,9) ve sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde eğitim aldığı (%45) görüldü. Öğrencilerin algıladıkları gelir düzeyi sorulduğunda büyük çoğunluğu orta düzey gelire sahip olduklarını (%79,2) belirtti. Günlük 4 saat ve üzerinde ders çalışan (%5,6) ve dönem içi düzenli ders çalışan (%16,1) öğrenci sayıları oldukça azdı (Tablo 13).

5.2. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi

Üniversite öğrencilerinin katıldığı çalışmamızda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği puan ortalaması $62,83 \pm 14,16$ olarak bulundu. Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması ise $112,33 \pm 22,43$ olarak tespit edildi. Derse İlgi Ölçeği puan ortalamalarına bakıldığında; genel ölçek puan ortalamasının $53,17 \pm 13,31$, Duyuşsal İlgi Düzeyi alt boyutu puan ortalamasının $28,01 \pm 8,77$, Bilişsel İlgi Düzeyi alt boyutu puan ortalamasının ise $25,15 \pm 5,77$ olduğu görüldü (Tablo 14).

Tablo 14

Ölçeklerin Puan Ortalamaları

	Ort $\pm$ SS	Min-Max
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği	$112,33 \pm 22,43$	27-135
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği	$62,83 \pm 14,16$	17-85
Derse İlgi Ölçeği	$53,17 \pm 13,31$	16-80
Duyuşsal İlgi Düzeyi	$28,01 \pm 8,77$	9-45
Bilişsel İlgi Düzeyi	$25,15 \pm 5,77$	7-35

Bu sonuçlara göre üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin amaç, hedef ve içeriği ile ilgili farkındalıklarının oldukça iyi olduğu, derse ilgi

duymalarının ve olumlu tutum geliştirmelerinin de ortalamanın üzerinde iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

5.3. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri Arasındaki İlişki Analizi

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği ve Derse İlgi Ölçeği arasındaki korelasyona bakıldığında; ölçekler arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde ilişki olduğu saptandı (Tablo 15).

Tablo 15

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi Düzeyi ile Tutum ve Farkındalık Düzeyleri Arasındaki İlişki

	AİİTDFÖ	AİİTDTÖ	DİÖ	DİD	BİD
AİİTDFÖ		0,665*	0,260*	0,225*	0,259*
AİİTDTÖ			0,506*	0,374*	0,368*
DİÖ				0,945*	0,869*
DİD					0,660*

* p<0,01

AİİTDFÖ: Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği, AİİTDTÖ: Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği, DİÖ: Derse İlgi Ölçeği, DİD: Duyuşsal ilgi düzeyi, BİD: Bilişsel ilgi düzeyi

Bu sonuçlara göre; üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi düzeyi ile olumlu tutum sergilemeleri arasında yüksek düzeyde ilişki olduğu, dersle ilgili farkındalık düzeyindeki artışın olumlu tutum sergileme ile oldukça yüksek düzeyde ilişkili olduğu, farkındalık ve olumlu tutum düzeyi arasındaki ilişki kadar kuvvetli olmasa da farkındalık düzeyi ve derse ilgi arasında da yüksek düzeyde ilişki olduğu belirlendi.

5.4. Cinsiyete Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi

Cinsiyet farklılığının ölçek ortalamalarına olan etkisi incelendiğinde; sadece Derse İlgi Ölçeği puan ortalamasında kadın ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($p<0,01$). Erkeklerin derse ilgi düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek bulundu (Tablo 16).

Tablo 16

Cinsiyete Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri

	Kadın (n=212)	Erkek (n=148)	t	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği	112,57±19,05	111,97±26,60	0,248	0,805
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği	62,21±14,39	63,72±13,81	1,001	0,318
Derse İlgi Ölçeği	51,36±13,84	55,77±12,10	9,753	0,002
Duyuşsal ilgi düzeyi	27,17±8,76	29,22±8,68	4,828	0,029
Bilişsel ilgi düzeyi	24,19±6,33	26,54±4,53	14,950	0,000

Bu sonuçlara göre; genel olarak üniversite öğrencisi erkeklerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi, olumlu tutum ve farkındalık düzeyleri kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

5.5. Eğitim Görülen Bölüme Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi

Eğitim görülen bölüme göre ölçeklerin puan ortalamalarına bakıldığında; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği ile Derse İlgi Ölçeği puan ortalamalarının bölümlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptandı ($p<0,01$). Bu farkın hangi

gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Tukey analizinde fen bilgisi öğretmenliğinde eğitim alanlarla tarih ve sosyal bilgiler öğretmenliğinde eğitim alan öğrenciler arasındaki puan farkından kaynaklandığı görüldü. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği puan ortalaması sınıf öğretmenliği eğitimi alan öğrencilerde en düşük ($55,50 \pm 15,09$), tarih öğretmenliği eğitimi alanlarda en yüksek bulundu ($68,21 \pm 9,36$). Yapılan Tukey analizinde Derse İlgili Ölçeği puan ortalamaları arasındaki farkında fen bilgisi öğretmenliğinde eğitim alanlarla diğer bölümlerde eğitim alan öğrenciler arasındaki puan farkından kaynaklandığı görüldü. Derse ilgi düzeyinin fen bilgisi öğretmenliği okuyanlarda en düşük olduğu ($47,67 \pm 15,05$) saptandı (Tablo 17).

Tablo 17

Eğitim Görülen Bölüme Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgili, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri

	Sosyal Bilgiler (n=162)	Tarih (n=57)	Sınıf (n=74)	Fen Bilgisi (n=67)	F	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği	112,77 $\pm$ 23,72	114,96 $\pm$ 13,9	110,40 $\pm$ 24,04	111,13 $\pm$ 23,41	0,526	0,664
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği	64,70 $\pm$ 14,30	68,21 $\pm$ 9,36	55,50 $\pm$ 15,09	61,22 $\pm$ 13,38	10,799	0,000
Derse İlgili Ölçeği	54,53 $\pm$ 12,72	54,52 $\pm$ 15,36	54,16 $\pm$ 9,75	47,67 $\pm$ 15,05	4,855	0,003
Duyuşsal ilgi düzeyi	28,68 $\pm$ 8,65	27,89 $\pm$ 9,99	28,91 $\pm$ 6,69	25,52 $\pm$ 9,69	2,408	0,067
Bilişsel ilgi düzeyi	25,84 $\pm$ 5,40	26,63 $\pm$ 6,28	25,24 $\pm$ 4,55	22,14 $\pm$ 6,43	8,578	0,000

Bu sonuçlara göre; genel olarak sınıf öğretmenliği ve fen bilgisi öğretmenliği bölümünde eğitim alanlarda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi, olumlu tutum ve farkındalık düzeyleri daha düşük bulundu.

5.6. Günlük Ders Çalışma Sürelerine Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi

Öğrencilerin günlük ders çalışma sürelerinin ölçek parametreleri üzerindeki etkisi değerlendirildiğinde; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği ile Derse İlgi Ölçeği puan ortalamalarının ders çalışma saatlerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterdiği belirlendi ($p<0,01$) (Tablo 18).

Tablo 18

Günlük Ders Çalışma Süresine Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri

	1 saat $\geq$ (n=196)	1-2 saat (n=103)	3 saat (n=41)	4 saat $\leq$ (n=20)	F	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği	110,72 $\pm$ 20,83	114,20 $\pm$ 19,13	123,14 $\pm$ 18,40	96,20 $\pm$ 42,45	7,592	0,000
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği	61,81 $\pm$ 14,04	62,56 $\pm$ 14,16	67,36 $\pm$ 9,38	64,95 $\pm$ 20,98	1,913	0,127
Derse İlgi Ölçeği	51,04 $\pm$ 12,98	54,14 $\pm$ 12,34	55,56 $\pm$ 14,73	64,25 $\pm$ 12,33	7,269	0,000
Duyuşsal ilgi düzeyi	26,63 $\pm$ 8,85	28,83 $\pm$ 8,12	29,56 $\pm$ 8,81	34,25 $\pm$ 7,96	5,942	0,001
Bilişsel ilgi düzeyi	24,40 $\pm$ 5,56	25,31 $\pm$ 5,57	26,00 $\pm$ 6,52	30,00 $\pm$ 4,93	6,374	0,000

Sonuçlar incelendiğinde; ilginç olarak en düşük farkındalık düzeyinin günlük 4 saat ve üzerinde ders çalışanlarda olduğu görülmektedir. Ancak onun dışında farkındalık düzeyi en yüksek grup günlük 3 saat ders çalışan gruptu, bu durumu 4 saat ve üzerinde ders çalışanların örnekleme az yer kaplamasına bağlayabiliriz. Genel olarak günlük 3 saat ile 4 saat ve üzeri ders çalışanlarda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi, olumlu tutum ve farkındalık düzeyleri daha yüksek bulundu.

5.7. Ders Çalışma Düzenlerine Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi

Ders çalışma düzeninin ölçeklerin puan ortalamalarına etkileri incelendiğinde; sadece Derse İlgi Ölçeği puan ortalamalarının ders çalışma düzenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptandı ($p<0,01$) (Tablo 19).

Tablo 19

Ders Çalışma Düzenine Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri

	Düzenli (n=58)	Sınav zamanı (n=149)	Arada sırada (n=153)	F	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği	110,98±29,01	109,83±20,87	114,67±20,94	1,493	0,226
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği	66,06±16,04	61,67±14,15	62,73±13,29	2,025	0,134
Derse İlgi Ölçeği	58,34±14,93	50,63±12,79	53,69±12,61	7,446	0,001
Duyuşsal ilgi düzeyi	31,39±9,49	26,47±8,87	28,24±8,05	6,859	0,001
Bilişsel ilgi düzeyi	26,94±6,27	24,16±5,67	25,45±5,51	5,327	0,005

Bu sonuçlara göre; düzenli ders çalışanların Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu, istatistiksel olarak gruplar arası anlamlı fark olmasa da ders çalışma şekli düzenli olanların olumlu tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlendi. Ders çalışma düzeni ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki bulunmadı, ders çalışma düzeni farkındalık düzeyini etkilememektedir, farkındalık düzeyi dönem içi arada sırada ders çalışanlarda yüksek bulundu.

5.8. Ekonomik Gelir Algısı Düzeyine Göre, Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin Analizi

Öğrencilerin algıladıkları ekonomik gelir düzeyine ölçeklerden alınan puan ortalamaları Tablo 20’de gösterildi. Ekonomik gelir algısına göre ölçek puan ortalamalarına bakıldığında, ölçek puan ortalamalarının gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği saptandı ($p>0.05$) (Tablo 20).

Tablo 20

Ekonomik Gelir Algısı Düzeyine Göre Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi, Tutum ve Farkındalık Düzeyleri

	Yüksek	Orta	Düşük	F	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği	119,55±23,03	111,98±20,81	108,17±30,96	2,591	0,076
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği	67,25±11,47	62,47±14,07	61,43±16,43	2,046	0,131
Derse İlgi Ölçeği	54,91±16,82	53,07±12,80	52,35±13,67	0,388	0,678
Duyuşsal ilgi düzeyi	28,75±10,28	27,94±8,47	27,92±9,66	0,138	0,871
Bilişsel ilgi düzeyi	26,16±7,61	25,12±5,59	24,43±5,11	0,856	0,426

Bu sonuçlara göre; ekonomik gelirin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalığı etkilemediği belirlendi. Ancak gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmasa da ekonomik gelir algısını “düşük” olarak belirtenlerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeyleri daha düşük bulundu.

5.9. Ölçek Maddelerinin Eğitim Görülen Bölüme Göre Ayrıntılı Analizi

Ölçek maddelerine verilen cevapların, eğitim görülen bölüme göre ayrıntılı incelemesi çapraz tablo ile yapıldı. Derse İlgi Ölçeği maddelerine verilen cevaplar Tablo 21’de

gösterildi. Derse İlgili Ölçeğinde seçenekler; 1 “Hiç katılmıyorum”, 2 “Katılmıyorum”, 3 “Kararsızım”, 4 “Katılıyorum”, 5 “Tamamen katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Tablo 21

Derse İlgili Ölçeği Maddelerine Verilen Cevapların Eğitim Görülen Bölüme Göre Dağılımı

	Sosyal Bilgiler (n:162)	Tarih (n: 57)	Sınıf (n:74)	Fen Bilgisi (n:67)	χ^2	p
Sınıfta kendimi coşkulu hissediyorum						
1	19 (%11,7)	8 (%14)	6 (%8,1)	17 (%25,4)	41,15	0,000
2	27 (%16,7)	18 (%31,6)	12 (%16,2)	9 (%13,4)		
3	52 (%32,1)	14 (%24,6)	20 (%27)	22 (%32,8)		
4	30 (%18,5)	5 (%8,8)	24 (%32,4)	19 (%28,4)		
5	34 (%21)	12 (%21)	12 (%16,2)	0		
Sınıfta bulunmak beni heyecanlandırıyor						
1	23 (%14,2)	10 (%17,5)	8 (%10,8)	16 (%23,9)	41,85	0,000
2	36 (%22,2)	18 (%31,6)	14 (%18,9)	13 (%19,4)		
3	55 (%34)	13 (%22,8)	26 (%35,1)	23 (%34,3)		
4	25 (%15,4)	4 (%7)	24 (%32,4)	15 (%22,4)		
5	23 (%14,2)	12 (%21,1)	2 (%2,7)	0		
Sınıfta bulununca kendimi enerjik hissediyorum						
1	31 (%19,1)	14 (%24,6)	6 (%8,1)	20 (%29,9)	27,03	0,008
2	35 (%21,6)	7 (%12,3)	16 (%21,6)	10 (%14,9)		
3	39 (%24,1)	20 (%35,1)	26 (%35,1)	21 (%31,3)		
4	38 (%23,5)	4 (%7)	16 (%21,6)	12 (%17,9)		
5	19 (%11,7)	12 (%21,1)	10 (%13,5)	4 (%6)		
Derste anlatılan konular çok ilgimi çekiyor						
1	9 (%5,6)	2 (%3,5)	4 (%5,4)	11 (%16,4)	44,95	0,000
2	19 (%11,7)	6 (%10,5)	4 (%5,4)	12 (%17,9)		
3	38 (%23,5)	11 (%19,3)	34 (%45,9)	19 (%28,4)		
4	57 (%35,2)	20 (35,1)	24 (%32,4)	23 (%34,3)		
5	39 (%24)	18 (%31,6)	8 (%10,8)	2 (%3)		

Sınıfta olmak çok eğlencelidir						
1	26 (%16)	6 (%10,5)	6 (%8,2)	17 (%25,4)		
2	29 (%17,9)	15 (%26,3)	14 (%18,9)	16 (%23,9)	35,89	0,000
3	35 (%21,6)	12 (%21,1)	26 (%35,1)	20 (%29,9)		
4	50 (%30,9)	13 (%22,8)	26 (%35,1)	14 (%20,9)		
5	22 (%13,6)	11 (%19,3)	2 (%2,7)	0		
Sınıftaki etkinlikler kendimi iyi hissetmeme yardımcı oluyor						
1	14 (%8,6)	10 (%17,5)	4 (%5,4)	16 (%23,9)		
2	28 (%17,3)	9 (%15,8)	8 (%10,8)	16 (%23,9)	28,66	0,004
3	42 (%25,9)	16 (%28,1)	28 (%37,8)	13 (%19,3)		
4	55 (%34)	14 (%24,6)	26 (%35,2)	20 (%29,9)		
5	23 (%14,2)	8 (%14)	8 (%10,8)	2 (%3)		
Sınıftaki malzeme ve materyaller çok ilgimi çekiyor						
1	20 (%12,3)	16 (%28,1)	0	10 (%14,9)		
2	36 (%22,2)	9 (%15,8)	14 (%18,9)	17 (%25,4)	58,18	0,000
3	41 (%25,3)	16 (%28,1)	32 (%43,3)	8 (%11,9)		
4	40 (%24,7)	7 (%12,2)	28 (%37,8)	26 (%38,8)		
5	25 (%15,5)	9 (%15,8)	0	6 (%9)		
Sınıfta öğrendiğim her şeyi seviyorum						
1	7 (%4,2)	1 (%1,8)	0	9 (%13,4)		
2	32 (%19,8)	13 (%22,8)	18 (%24,3)	13 (19,4)	29,70	0,003
3	52 (%32,1)	15 (%26,2)	28 (%37,8)	26 (38,8)		
4	44 (%27,2)	14 (%24,6)	20 (%27)	17 (%25,4)		
5	27 (%16,7)	14 (%24,6)	8 (%10,8)	2 (%3)		
Sınıftaki etkinlikler beni mutlu ediyor						
1	14 (%8,6)	5 (%8,8)	0	10 (%14,9)		
2	30 (%18,5)	10 (%17,5)	12 (%16,2)	10 (%14,9)	42,33	0,000
3	38 (%23,5)	22 (%38,6)	32 (%43,2)	17 (%25,4)		
4	52 (%32,1)	13 (%22,8)	26 (%35,1)	26 (%38,8)		
5	28 (%17,3)	7 (12,3)	4 (%5,4)	4 (%6)		
Derste anlatılanları hatırlayabilirim						
1	11 (%6,8)	2 (%3,5)	0	7 (%10,4)		
2	14 (%8,6)	2 (%3,5)	10 (%13,5)	14 (%20,9)	32,13	0,001
3	33 (%20,4)	18 (%31,6)	24 (%32,4)	18 (%26,9)		
4	79 (%48,6)	22 (%38,6)	32 (%43,2)	25 (%37,3)		
5	25 (%15,4)	13 (%22,8)	8 (%10,8)	3 (%4,5)		

Derste anlatılan şeyleri öğrendiğimi hissediyorum						
1	9 (%5,6)	2 (%3,5)	0	5 (%7,5)		
2	23 (%14,2)	1 (%1,8)	12 (%16,2)	11 (%16,4)	50,08	0,000
3	33 (%20,4)	20 (%35,1)	18 (%24,3)	33 (%49,2)		
4	72 (%44,4)	16 (%28,1)	34 (%45,9)	14 (%20,9)		
5	25 (%15,4)	18 (%31,5)	10 (%13,5)	4 (%6)		
Derste anlatılanları belli bir bütünlük içinde anlayabiliyorum						
1	3 (%1,9)	2 (%3,5)	0	6 (%6,9)		
2	21 (%13)	5 (%8,8)	10 (%13,5)	14 (%20,9)	29,66	0,003
3	30 (%18,5)	9 (%15,8)	18 (%24,3)	20 (%29,9)		
4	79 (%48,8)	27 (%47,4)	38 (%51,4)	23 (%34,3)		
5	29 (%17,9)	14 (%24,5)	8 (%10,8)	4 (%6)		
Derste anlatılanları anlayabilirim						
1	3 (%1,9)	1 (%1,8)	0	5 (%7,5)		
2	12 (%7,4)	4 (%7)	4 (%5,4)	13 (%19,4)	46,52	0,000
3	18 (%11,1)	6 (%10,5)	20 (%27)	15 (%22,4)		
4	93 (%57,4)	23 (%40,5)	38 (%51,4)	26 (%38,8)		
5	36 (%22,2)	23 (%40,5)	12 (%16,2)	8 (%11,9)		
Derste anlatılan her şey daha bilgili olmamı sağlıyor						
1	3 (%1,9)	4 (%7)	0	6 (%9)		
2	21 (%13)	8 (%14)	12 (%16,2)	4 (%6)	35,50	0,000
3	35 (%21,6)	5 (%8,8)	22 (%29,7)	26 (%38,8)		
4	69 (%42,6)	24 (%42,1)	28 (%37,9)	26 (%38,8)		
5	34 (%21)	16 (%28,1)	12 (%16,2)	5 (%7,4)		
Derste verilen bilgiler yararlıdır						
1	3 (%1,9)	1 (%1,8)	0	5 (%7,4)		
2	17 (%10,5)	5 (%8,8)	4 (%5,4)	7 (%10,5)	31,94	0,001
3	24 (%14,8)	11 (%19,2)	22 (%29,7)	15 (%22,4)		
4	78 (%48,1)	20 (%35,1)	42 (%56,8)	27 (%40,3)		
5	40 (%24,7)	20 (%35,1)	6 (%8,1)	13 (%19,4)		
Sınıfta benden ne beklendiğini biliyorum						
1	12 (%7,4)	7 (%12,3)	2 (%2,7)	9 (%13,4)		
2	15 (%9,3)	2 (%3,5)	8 (%10,8)	16 (%23,9)	43,53	0,000
3	25 (%15,4)	17 (%29,8)	20 (%20,7)	21 (%31,3)		
4	72 (%44,4)	16 (%28,1)	34 (%45,9)	15 (%22,4)		
5	38 (%23,5)	15 (%26,3)	10 (%13,5)	6 (%9)		

Derse ilgi ölçeğine verilen cevaplar incelendiğinde; “Sınıfta kendimi coşkulu hissediyorum”, “Sınıftaki etkinlikler kendimi iyi hissetmeme yardımcı oluyor” ifadelerine “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranının en çok sosyal bilgiler ve tarih eğitimi alanlarında eğitim görenlerde olduğu görüldü ($p<0,05$) (Tablo 21).

“Sınıfta bulunmak beni heyecanlandırıyor”, “Sınıfta bulununca kendimi enerjik hissediyorum”, “Derste anlatılan konular çok ilgimi çekiyor”, “Sınıfta olmak çok eğlencelidir”, “Sınıftaki malzeme ve materyaller çok ilgimi çekiyor”, “Sınıfta öğrendiğim her şeyi seviyorum”, “Derste anlatılanları hatırlayabilirim”, “Derste anlatılan şeyleri öğrendiğimi hissediyorum”, “Derste anlatılanları belli bir bütünlük içinde anlayabiliyorum”, “Derste anlatılanları anlayabilirim”, “Derste anlatılan her şey daha bilgili olmamı sağlıyor”, “Derste verilen bilgiler yararlıdır”, “Sınıfta benden ne beklendiğini biliyorum” ifadelerine “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranının en fazla olduğu bölüm tarih eğitimi alanında eğitim görenler olarak belirlendi ($p<0,05$) (Tablo 21).

“Sınıftaki etkinlikler beni mutlu ediyor” ifadesine “tamamen katılıyorum” seçeneğini en fazla işaretleyenlerin ise sosyal bilgiler alanında eğitim görenlerin olduğu saptandı ($p<0,05$) (Tablo 21).

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğine verilen cevaplar Tablo 22’de gösterildi. Ölçekte; 1 “hiç katılmıyorum”, 2 “katılmıyorum”, 3 “kararsızım”, 4 “katılıyorum”, 5 “tamamen katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Tablo 22

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Maddelerine Verilen Cevapların Eğitim Görülen Bölüme Göre Dağılımı

	Sosyal Bilgiler (n:162)	Tarih (n: 57)	Sınıf (n:74)	Fen Bilgisi (n:67)	χ^2	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini daha uzun süre işlemek isterim						
1	16 (%9,9)	0	6 (%8,1)	6 (%9)	35,49	0,000
2	21 (%13)	1 (%1,8)	14 (%18,9)	19 (%28,4)		
3	36 (%22,2)	12 (%21,1)	18 (%24,4)	20 (%29,9)		
4	45 (%27,8)	25 (%43,9)	22 (%29,7)	12 (%17,9)		
5	44 (%27,2)	19 (%33,2)	14 (%18,9)	10 (%14,9)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin başlamasını heyecanla beklerim						
1	14 (%8,6)	0	8 (%10,8)	6 (%9)	51,23	0,000
2	16 (%9,9)	12 (%21,1)	14 (%19)	21 (%31,3)		
3	26 (%16)	7 (%12,3)	22 (%29,7)	23 (%34,3)		
4	64 (%39,6)	26 (%45,6)	22 (%29,7)	11 (%16,4)		
5	42 (%25,9)	12 (%21,1)	8 (%10,8)	6 (%9)		
Boş zamanlarımda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine ilişkin bir şeyler okumaktan hoşlanırım						
1	10 (%6,2)	1 (%1,8)	8 (%10,8)	11 (%16,4)	61,15	0,000
2	11 (%6,8)	5 (%8,8)	14 (%18,9)	23 (%34,3)		
3	30 (%18,5)	8 (%14)	12 (%16,2)	6 (%9)		
4	65 (%40,1)	37 (%64,9)	26 (%35,1)	15 (%22,4)		
5	46 (%28,4)	6 (%10,5)	14 (%18,9)	12 (%17,9)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konular ilgimi çeker						
1	10 (%6,2)	0	4 (%5,4)	6 (%9)	51,69	0,000
2	10 (%6,2)	2 (%3,5)	12 (%16,2)	11 (%16,4)		
3	23 (%14,2)	5 (%8,8)	16 (%21,6)	21 (%31,3)		
4	60 (%37)	34 (%59,6)	34 (%45,9)	19 (%28,4)		
5	59 (%36,4)	16 (%28,1)	8 (%10,8)	10 (%14,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi iyi ifade edebildiğim derslerden biridir

1	8 (%4,9)	0	4 (%5,4)	7 (%10,4)		
2	20 (%12,3)	4 (%7)	14 (%18,9)	23 (%34,3)	41,23	0,000
3	36 (%22,2)	16 (%28,1)	18 (%24,3)	13 (%19,4)		
4	56 (%34,6)	30 (%52,6)	26 (%35,1)	19 (%28,4)		
5	42 (%25,9)	7 (%12,3)	12 (%16,2)	5 (%7,5)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışırken sıkılmam

1	14 (%8,6)	3 (%5,3)	8 (%10,8)	7 (%10,4)		
2	16 (%9,9)	5 (%8,8)	16 (%21,7)	32 (%47,8)	64,19	0,000
3	33 (%20,4)	8 (%14)	20 (%27)	12 (%17,9)		
4	64 (%39,5)	30 (%52,6)	20 (%27)	12 (%17,9)		
5	35 (%21,6)	11 (%19,3)	10 (%13,5)	4 (%6)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde öğrendiklerim bana hiç fayda sağlamaz

5	11 (%6,8)	0	2 (%2,8)	0		
4	14 (%8,6)	4 (%7)	8 (%10,8)	3 (%4,5)	17,20	0,142
3	14 (%8,6)	3 (%5,3)	10 (%13,5)	6 (%9)		
2	42 (%26)	19 (%33,3)	20 (%27)	26 (%38,7)		
1	81 (%50)	31 (%54,4)	34 (%45,9)	32 (%47,8)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi benim için önemli bir derstir

1	10 (%6,2)	0	0	3 (%4,5)		
2	12 (%7,4)	0	12 (%16,2)	7 (%10,4)	52,16	0,000
3	24 (%14,8)	7 (%12,3)	8 (%10,8)	21 (%31,3)		
4	57 (%35,2)	36 (%63,2)	30 (%40,5)	31 (%46,3)		
5	59 (%36,4)	14 (%24,6)	24 (%32,4)	5 (%7,5)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini gerekli bulurum

1	7 (%4,3)	0	0	3 (%4,5)		
2	13 (%8)	0	0	10 (%14,9)	49,97	0,000
3	13 (%8)	4 (%7)	16 (%21,7)	9 (%13,4)		
4	64 (%39,5)	37 (%64,9)	28 (%37,8)	35 (%52,2)		
5	65 (%40,2)	16 (%28,1)	30 (%40,5)	10 (%14,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini ilgiyle takip ederim						
1	14 (%8,6)	0	2 (%2,8)	7 (%10,4)		
2	15 (%9,3)	7 (%12,3)	12 (%16,2)	15 (%22,4)	47,03	0,000
3	26 (%16)	6 (%10,5)	26 (%35,1)	22 (%32,8)		
4	70 (%43,2)	26 (%45,6)	18 (%24,2)	28 (%26,9)		
5	37 (%22,8)	18 (%31,6)	16 (%21,7)	5 (%7,5)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışmaktan nefret ederim						
5	9 (%5,6)	0	4 (%5,4)	9 (%13,4)		
4	26 (%16)	6 (%10,5)	4 (%5,4)	3 (%4,5)	76,29	0,00
3	13 (%8)	4 (%7)	30 (%40,5)	19 (%28,4)		
2	36 (%22,2)	24 (%42,1)	16 (%21,7)	23 (%34,3)		
1	78 (%48,1)	23 (%40,4)	20 (%27)	13 (%19,4)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde zorlanırım						
5	4 (%2,5)	0	4 (%5,5)	6 (%9)		
4	31 (%19,1)	10 (%17,5)	14 (%18,9)	19 (%28,4)	18,29	0,107
3	25 (%15,4)	13 (%22,8)	18 (%24,3)	15 (%22,4)		
2	49 (%30,2)	16 (%28,1)	20 (%27)	13 (%19,4)		
1	53 (%32,7)	18 (%31,6)	18 (%24,3)	14 (%20,9)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi yetersiz hissettiğim bir derstir						
5	10 (%6,2)	1 (%1,8)	6 (%8,1)	7 (%10,4)		
4	8 (%4,9)	4 (%7)	20 (%27)	9 (%13,4)	52,76	0,000
3	25 (%15,4)	15 (%26,3)	14 (%18,9)	22 (%32,9)		
2	62 (%38,3)	16 (%28,1)	8 (%10,8)	15 (%22,4)		
1	57 (%35,2)	21 (%36,8)	26 (%35,21)	14 (%20,9)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde kendimi gergin hissederim						
5	11 (%6,8)	1 (%1,8)	2 (%2,8)	8 (%11,9)		
4	14 (%8,6)	1 (%1,8)	10 (%13,5)	12 (%17,9)	22,62	0,031
3	28 (%17,3)	8 (%14)	14 (%18,9)	12 (%17,9)		
2	52 (%32,1)	21 (%36,8)	18 (%24,3)	18 (%26,9)		
1	57 (%35,2)	26 (%45,6)	30 (%40,5)	17 (%25,4)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi işlevsel değildir						
5	10 (%6,2)	0	2 (%2,8)	4 (%6)		
4	15 (%9,3)	7 (%12,3)	4 (%5,5)	8 (%11,9)	35,32	0,000
3	20 (%12,3)	1 (%1,8)	18 (%24,3)	11 (%16,4)		
2	33 (%20,4)	18 (%31,5)	18 (%24,3)	27 (%40,3)		
1	84 (%51,9)	31 (%54,4)	32 (%43,2)	17 (%25,4)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi soru sorma isteği uyandırır

1	9 (%5,5)	0	0	3 (%4,5)		
2	13 (%8)	0	12 (%16,2)	7 (%10,4)	51,10	0,000
3	27 (%16,7)	7 (%12,3)	9 (%12,2)	21 (%31,3)		
4	55 (%58)	36 (%63,2)	30 (%40,5)	32 (%47,8)		
5	58 (%35,8)	14 (%24,5)	23 (%31,1)	4 (%6)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi eleştirel düşünmeyi gerektirir

1	10 (%6,2)	0	0	3 (%4,5)		
2	12 (%7,4)	0	11 (%14,9)	7 (%10,4)	49,68	0,000
3	26 (%16)	7 (%12,3)	11 (%14,9)	21 (%31,3)		
4	54 (%33,3)	36 (%63,2)	30 (%40,5)	31 (%46,3)		
5	60 (%37)	14 (%24,5)	22 (%29,7)	5 (%7,5)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeğine verilen cevaplar incelendi, iki madde dışında eğitim görülen bölüme göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görüldü ($p<0,05$) (Tablo 22); “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini daha uzun süre işlemek isterim”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini ilgiyle takip ederim” ifadelerinde “tamamen katılıyorum” seçeneğini en fazla işaretleyenlerin oranının tarih eğitimi alanında eğitim görenler olduğu görüldü ($p<0,05$) (Tablo 22).

“Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi yetersiz hissettiğim bir derstir”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde kendimi gergin hissederim”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi işlevsel değildir” ifadelerine “hiç katılmıyorum” seçeneğini en fazla işaretleyenlerin oranının da tarih eğitimi alanlarda olduğu saptandı ($p<0,05$) (Tablo 22).

“Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışmaktan nefret ederim” ifadesine “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranının en fazla sosyal bilgiler eğitimi alanında eğitim görenlerde olduğu belirlendi ($p<0,05$) (Tablo 22).

“Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin başlamasını heyecanla beklerim”, “Boş zamanlarımda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine ilişkin bir şeyler okumaktan hoşlanırım”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konular ilgimi çeker”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi iyi ifade edebildiğim derslerden biridir”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışırken sıkılmam”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi benim için önemli bir derstir”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi soru sorma isteği uyandırır”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi eleştirel düşünmeyi gerektirir” ifadelerine “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranının sosyal bilgiler eğitimi alanında eğitim görenlerde en fazla olduğu saptandı ($p<0,05$) (Tablo 21).

“Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini gerekli bulurum” ifadesine “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranı hem sosyal bilgiler hem de sınıf öğretmenliği eğitimi alanlarında eğitim görenlerde yüksek bulundu ($p<0,05$) (Tablo 21).

Tablo 23

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği Maddelerine Verilen Cevapların Eğitim Görülen Bölüme Göre Dağılımı

	Sosyal Bilgiler (n:162)	Tarih (n: 57)	Sınıf (n:74)	Fen Bilgisi (n:67)	χ^2	p
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk toplumunun özelliklerini öğretir						
1	12 (%7,4)	0	2 (%2,8)	4 (%6)	18,40	0,104
2	2 (%1,2)	3 (%5,3)	0	2 (%3)		
3	18 (%11,1)	12 (%21,1)	14 (%18,9)	8 (%11,9)		
4	73 (%45,1)	22 (%38,5)	30 (%40,5)	35 (%52,2)		
5	57 (%35,2)	20 (%35,1)	28 (%37,8)	18 (%26,9)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, çağdaş dünya koşullarını öğrenmeyi sağlar						
1	8 (%4,9)	0	2 (%2,8)	1 (%1,5)	20,77	0,054
2	7 (%4,3)	1 (%1,8)	4 (%5,5)	0		
3	19 (%11,7)	7 (%12,3)	6 (%8)	16 (%23,9)		
4	71 (%43,9)	26 (%45,5)	32 (%43,2)	35 (%52,2)		
5	57 (%35,2)	23 (%40,4)	30 (%40,5)	15 (%22,4)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, uluslararası ilişkilerden nasıl etkilendiğini anlatır						
1	10 (%6,2)	0	4 (%5,5)	1 (%1,5)	41,80	0,000
2	2 (%1,2)	3 (%5,3)	0	0		
3	8 (%4,9)	3 (%5,3)	2 (%2,8)	8 (%11,9)		
4	88 (%54,4)	34 (%59,6)	30 (%40,5)	49 (%73,1)		
5	54 (%33,3)	17 (%29,8)	38 (%51,4)	9 (%13,5)		
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, karşısına çıkan sorunları çözme de karşılaştığı güçlükleri öğretir						
1	8 (%4,9)	0	4 (%5,4)	1 (%1,5)	28,21	0,005
2	0	0	2 (%2,8)	5 (%7,5)		
3	9 (%5,6)	3 (%5,3)	8 (%10,8)	7 (%10,4)		
4	83 (%51,2)	33 (%57,9)	28 (%37,8)	36 (%53,7)		
5	62 (%38,3)	21 (%36,8)	32 (%43,2)	18 (%26,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmiş-günümüz-geleceği karşılaştırma yeteneği kazandırır

1	11 (%6,8)	0	4 (%5,4)	2 (%3)		
2	2 (%1,2)	3 (%5,3)	2 (%2,8)	3 (%4,5)	22,38	0,33
3	14 (%8,6)	4 (%7)	8 (%10,8)	3 (%4,5)		
4	64 (%39,5)	24 (%42,1)	30 (%40,5)	43 (%64,2)		
5	71 (%43,9)	26 (%45,6)	30 (%40,5)	16 (%23,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, entellektüel gelişim için önemlidir

1	8 (%4,9)	0	4 (%5,4)	2 (%3)		
2	2 (%1,2)	2 (%3,5)	0	3 (%4,5)	46,06	0,000
3	12 (%7,4)	13 (%22,8)	16 (%21,7)	9 (%13,4)		
4	73 (%45,1)	16 (%28,1)	20 (%27)	43 (%64,2)		
5	67 (%41,4)	26 (%45,6)	34 (%45,9)	10 (%14,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, tarihi olayları doğru yorumlama yeteneği kazandırır

1	8 (%4,9)	0	2 (%2,8)	2 (%3)		
2	5 (%3,1)	3 (%5,3)	2 (%2,8)	3 (%4,5)	16,93	0,152
3	8 (%4,9)	6 (%10,5)	12 (%16,2)	11 (%16,4)		
4	72 (%44,4)	28 (%49,1)	28 (%37,8)	31 (%46,3)		
5	69 (%42,6)	20 (%35,1)	30 (%40,4)	20 (%29,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, toplumsal bilinç kazanmak için önemlidir

1	7 (%4,3)	0	4 (%5,4)	4 (%6)		
2	0	1 (%1,8)	0	0	28,98	0,004
3	13 (%8)	8 (%14)	14 (%18,9)	6 (%9)		
4	80 (%49,4)	28 (%49,1)	24 (%32,4)	44 (%65,7)		
5	62 (%38,3)	20 (%35,1)	32 (%43,3)	13 (%19,4)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi Türk İnkılâbının önemini kavramayı sağlar

1	8 (%4,9)	0	4 (%5,4)	4 (%6)		
2	5 (%3,1)	6 (%10,5)	0	4 (%6)	22,46	0,033
3	5 (%3,1)	3 (%5,3)	6 (%8)	2 (%3)		
4	86 (%53,1)	24 (%42,1)	38 (%51,4)	42 (%62,7)		
5	58 (%35,8)	24 (%42,1)	26 (%35,1)	15 (%22,4)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'ün dünya görüşünü ve düşüncelerini kavramayı sağlar

1	6 (%3,7)	0	2 (%2,8)	1 (%1,5)		
2	0	1 (%1,8)	0	1 (%1,5)	19,21	0,084
3	12 (%7,4)	7 (%12,3)	10 (%13,5)	5 (%7,5)		
4	62 (%38,3)	21 (%36,8)	30 (%40,5)	39 (%58,2)		
5	82 (%50,6)	28 (%49,1)	32 (%43,2)	21 (%31,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Kurtuluş Savaşı'nın önemini kavramayı sağlar

1	8 (%4,9)	1 (%1,8)	2 (%2,8)	2 (%3)		
2	5 (%3,1)	3 (%5,3)	6 (%8,1)	3 (%4,5)	9,41	0,667
3	9 (%5,5)	3 (%5,3)	6 (%8,1)	3 (%4,5)		
4	73 (%45,1)	24 (%42,1)	30 (%40,5)	38 (%56,7)		
5	67 (%%41,4)	26 (%45,5)	30 (%40,5)	21 (%31,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk Milleti'nin bütün kurumları ve değerleriyle birlikte nasıl uygarlığa geçtiğini kavramayı sağlar

1	8 (%4,9)	1 (%1,8)	4 (%5,5)	1 (%1,5)		
2	2 (%1,2)	0	4 (%5,5)	0	20,24	0,063
3	8 (%4,9)	5 (%8,8)	6 (%8)	3 (%4,5)		
4	67 (%%41,5)	24 (%42,1)	26 (%35,1)	40 (%59,7)		
5	77 (%47,5)	27 (%47,4)	34 (%45,9)	23 (%34,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'nin, ülkesi, devleti ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğunu kavramayı sağlar

1	7 (%4,3)	0	4 (%5,5)	1 (%1,5)		
2	2 (%1,2)	1 (%1,8)	0	4 (%6)	27,17	0,007
3	6 (%3,7)	4 (%7)	10 (%13,5)	2 (%3)		
4	68 (%42)	23 (%40,4)	34 (%45,9)	37 (%55,2)		
5	79 (%49,8)	29 (%50,8)	26 (%35,1)	23 (%34,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, "Atatürk İlkeleri"nin önemini kavramayı sağlar

1	7 (%4,3)	0	6 (%8,1)	1 (%1,5)		
2	3 (%1,9)	0	0	0	30,21	0,003
3	8 (%4,9)	8 (%14)	6 (%8,1)	3 (%4,5)		
4	61 (%37,7)	15 (%26,3)	28 (%37,9)	40 (%59,7)		
5	83 (%51,2)	34 (%59,6)	34 (%45,9)	23 (%34,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, demokrasiyi anlamayı sağlar

1	8 (%4,9)	0	6 (%8,1)	1 (%1,5)		
2	0	1 (%1,8)	2 (%2,8)	1 (%1,5)	24,26	0,019
3	9 (%5,5)	8 (%14)	4 (%5,5)	7 (%10,4)		
4	72 (%44,4)	18 (%31,6)	34 (%45,8)	38 (%56,7)		
5	73 (%45,2)	30 (%52,6)	28 (%37,8)	20 (%29,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'e Türk İnkılâbına ve onun ilkelerine bağlı olma bilincini kazandırır

1	8 (%4,9)	0	4 (%5,5)	2 (%3)		
2	4 (%2,5)	5 (%8,8)	2 (%2,8)	1 (%1,5)	19,51	0,077
3	12 (%7,4)	6 (%10,5)	6 (%8,1)	5 (%7,5)		
4	67 (%41,4)	18 (%31,6)	36 (%48,5)	39 (%58,2)		
5	71 (%43,8)	28 (%49,1)	26 (%35,1)	20 (%29,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi hakkında doğru bilgiler kazanmayı sağlar

1	8 (%4,9)	0	4 (%5,5)	4 (%6)		
2	2 (%1,2)	0	4 (%5,5)	4 (%6)	26,18	0,010
3	8 (%4,9)	7 (%12,3)	6 (%8)	2 (%3)		
4	71 (%43,8)	17 (%29,8)	30 (%40,5)	37 (%55,1)		
5	73 (%45,2)	33 (%57,9)	30 (%40,5)	20 (%29,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Milli hedefler etrafında birleşmenin önemini öğretir

1	8 (%4,9)	1 (%1,8)	4 (%5,5)	4 (%6)		
2	0	1 (%1,8)	0	1 (%1,5)	28,34	0,005
3	10 (%6,2)	13 (%22,7)	10 (%13,5)	3 (%4,5)		
4	71 (%43,8)	15 (%26,3)	32 (%43,2)	37 (%55,1)		
5	73 (%45,1)	27 (%47,4)	28 (%37,8)	22 (%32,8)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Cumhuriyete sahip çıkılmasının önemini anlatır

1	11 (%6,8)	0	4 (%5,5)	2 (%3)		
2	5 (%3,1)	0	2 (%2,8)	0	16,97	0,151
3	5 (%3,1)	5 (%8,8)	4 (%5,5)	6 (%9)		
4	64 (%39,5)	26 (%45,6)	34 (%45,7)	36 (%53,7)		
5	77 (%47,5)	26 (%45,6)	30 (%40,5)	23 (%34,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmişe dair bilgi edinmeyi sağlar

1	8 (%4,9)	0	4 (%5,4)	1 (%1,5)		
2	2 (%1,2)	0	0	4 (%6)	31,05	0,002
3	3 (%1,9)	3 (%5,3)	8 (%10,8)	5 (%7,5)		
4	69 (%42,6)	24 (%42,1)	36 (%48,6)	37 (%55,1)		
5	80 (%49,4)	30 (%52,6)	26 (%35,2)	20 (%29,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, günümüzü anlamaya yardımcı olur

1	10 (%6,2)	0	4 (%5,4)	1 (%1,5)		
2	0	1 (%1,8)	2 (%2,8)	0	16,55	0,167
3	9 (%5,5)	5 (%8,8)	8 (%10,8)	8 (%11,9)		
4	67 (%41,4)	28 (%49,1)	30 (%40,5)	33 (%49,3)		
5	76 (%46,9)	23 (%40,3)	30 (%40,5)	25 (%37,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geleceğe dair planlara katkı sağlar

1	10 (%6,2)	0	4 (%5,4)	1 (%1,5)		
2	2 (%1,2)	3 (%5,3)	0	7 (%10,4)	31,88	0,001
3	14 (%8,7)	3 (%5,3)	6 (%8)	2 (%3)		
4	66 (%40,7)	26 (%45,5)	38 (%51,4)	40 (%59,7)		
5	70 (%43,2)	25 (%43,9)	26 (%35,2)	17 (%25,4)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen vatandaşlar yetişmesini sağlar

1	8 (%4,9)	0	4 (%5,4)	1 (%1,5)		
2	3 (%1,9)	1 (%1,8)	0	4 (%6)	24,07	0,020
3	7 (%4,3)	5 (%8,8)	12 (%16,2)	3 (%4,5)		
4	68 (%42)	25 (%43,9)	26 (%35,2)	34 (%50,7)		
5	76 (%46,9)	26 (%45,5)	32 (%43,2)	25 (%37,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, bireylerin ahlâki gelişimine katkı sağlar

1	10 (%6,2)	0	4 (%5,4)	2 (%3)		
2	13 (%8)	4 (%7)	4 (%5,4)	12 (%17,9)	25,87	0,011
3	24 (%14,8)	6 (%10,5)	18 (%24,3)	15 (%22,4)		
4	55 (%34)	30 (%52,6)	22 (%29,7)	24 (%35,8)		
5	60 (%37)	17 (%29,7)	26 (%35,2)	14 (%20,9)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi tarihini öğrenmeyi sağlar

1	8 (%4,9)	0	4 (%5,4)	1 (%1,5)		
2	4 (%2,5)	3 (%5,3)	0	0	41,89	0,000
3	3 (%1,9)	1 (%1,8)	8 (%10,8)	5 (%7,5)		
4	77 (%47,5)	31 (%54,4)	26 (%35,2)	38 (%56,7)		
5	70 (%43,2)	22 (%38,6)	36 (%48,6)	23 (%34,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Millî kimlik oluşmasına katkı sağlar

1	8 (%4,9)	1 (%1,8)	4 (%5,4)	1 (%1,5)		
2	0	0	2 (%2,8)	3 (%4,5)	18,34	0,106
3	12 (%7,4)	9 (%15,8)	6 (%8)	4 (%6)		
4	67 (%41,4)	27 (%47,4)	36 (%48,6)	30 (%44,7)		
5	75 (%46,3)	20 (%35,1)	26 (%35,2)	29 (%43,3)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, bilimsel ve tarihsel düşünme becerisi kazandırır

1	8 (%4,9)	0	6 (%8,1)	1 (%1,5)		
2	6 (%3,7)	3 (%5,3)	6 (%8,1)	6 (%9)	38,86	0,000
3	14 (%8,6)	7 (%12,3)	8 (%10,8)	22 (%32,8)		
4	57 (%35,3)	27 (%47,3)	28 (%37,8)	19 (%28,4)		
5	77 (%47,5)	20 (%35,1)	26 (%35,2)	19 (%28,4)		

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğine verilen cevaplar incelendiğinde, on bir madde dışında, eğitim görülen bölüme göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görüldü ($p<0,05$) (Tablo 23).

“Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk toplumunun özelliklerini öğretir”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, çağdaş dünya koşullarını öğrenmeyi sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, uluslararası ilişkilerden nasıl etkilendiğini anlatır”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, karşısına çıkan sorunları çözme de karşılaştığı güçlükleri öğretir”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, entellektüel gelişim için önemlidir”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, toplumsal bilinç kazanmak için önemlidir”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti’nin siyasî tarihini öğrenmeyi sağlar” ifadelerine “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranının en fazla sınıf öğretmenliği eğitimi alanlarda olduğu görüldü (Tablo 23).

“Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmiş-günümüz-geleceği karşılaştırma yeteneği kazandırır”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi Türk İnkılâbının önemini kavramayı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Kurtuluş Savaşı’nın önemini kavramayı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti’nin, ülkesi, devleti ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğunu kavramayı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, "Atatürk İlkeleri"nin önemini kavramayı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, demokrasiyi anlamayı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'e Türk İnkılâbına ve onun ilkelerine bağlı olma bilincini kazandırır”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi hakkında doğru bilgiler kazanmayı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Milli hedefler etrafında birleşmenin önemini öğretir”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Cumhuriyete sahip çıkılmasının önemini anlatır”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmişe dair bilgi

edinmeyi sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geleceğe dair planlara katkı sağlar” ifadelerine “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranının en fazla tarih eğitimi alanlarda olduğu saptandı (Tablo 23). “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, tarihi olayları doğru yorumlama yeteneği kazandırır”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'ün dünya görüşünü ve düşüncelerini kavramayı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk Milleti'nin bütün kurumları ve değerleriyle birlikte nasıl uygarlığa geçtiğini kavramayı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, günümüzü anlamaya yardımcı olur”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen vatandaşlar yetişmesini sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, bireylerin ahlâki gelişimine katkı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Millî kimlik oluşmasına katkı sağlar”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, bilimsel ve tarihsel düşünme becerisi kazandırır” ifadelerine “tamamen katılıyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranının ise en fazla sosyal bilgiler eğitimi alanında eğitim görenlerde olduğu belirlendi (Tablo 23).

BÖLÜM VI

TARTIŞMA

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin amacı; Türk Milleti'ni, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çağdaş ve muasır medeniyetler seviyesine ulaştırmak için, Türk Milleti ile beraber giriştiği zorlu ve onurlu mücadeleyi Türk Gençliğine doğru bir şekilde aktarmak ve benimsetmektir. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp tarihi dersi aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin karşı karşıya kaldığı ekonomik, siyasi ve toplumsal sorunlar üzerine doğru bilgiler vererek Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurulması esnasında ve daha sonra yaşanan sıkıntılardan ders almak, Atatürkçü düşünce sistemi doğrultusunda karşılaşılan problemleri atlatılabilmeyi hedeflemektedir (Özdemir, 2018).

Böylesine önemli amaç ve hedefleri olan Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin en verimli şekilde öğretilmesi önemlidir.

Tutum'u derse yönelik olumlu veya olumsuz eğilimi şekillendiren inançlar, duygular ve davranışlar; farkındalığı, dersin amaç-hedefleri ve içeriğinin dikkat çekmesi ve doğru algılama; ilgi kavramını ise, derse odaklanma ve isteklilik olarak tanımlamaktayız. Bu bölümde Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği ve Derse İlgi Ölçeğinin kişisel parametrelere göre değerlendirilmesi ile elde edilen veriler incelenecektir.

6. 1. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin İncelenmesi

Bir derste tam öğrenmenin gerçekleşebilmesinin önkoşullarından biri, öğrencilerin o derse yönelik olumlu bir tutuma sahip olmasıdır. Çalışmamızda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği puan ortalaması $62,83 \pm 14,16$ olarak bulundu. 17-85 arası puanlanan ölçek göz önüne alındığında öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine yönelik oldukça olumlu tutum sergiledikleri söylenebilir. Ayrıca, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği puan ortalamasının, sınıf öğretmenliği eğitimi alan öğrencilerde en düşük ($55,50 \pm 15,09$), tarih öğretmenliği eğitimi alanlarda en yüksek değerde olduğu belirlendi ($68,21 \pm 9,36$).

Çalışmamıza benzer şekilde, Akbaba (2008) tarafından yapılan çalışmada “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin öğretiminde karşılaşılan sorunlar (Gazi Üniversitesi örneği)” incelenmiş öğrencilerin çoğunluğunun (%60,5) Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin gerekliliğine inandığı gösterilmiştir. Aynı çalışmada, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin sınavlara yönelik işlenmesine yönelik ifadeye katılan öğrenci sayısı ise örneklemin %50’sini aşmaktadır. Erol Şahin (2014)’in çalışmasında analogi temelli etkinlikler sonrasında öğrencilerin tarih dersine karşı olumlu tutum geliştirdiği tespit edilmiştir. Baştuğ tarafından (1996) yapılan çalışmada “Kırıkkale İl Merkezi Lise ve Dengi Okullarında Tarih Dersine Yönelik Öğrenci Tutumlarının Değerlendirilmesi” konusu incelenmiş ve öğrencilerin, tarih dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu belirlenmiştir. Bal (2011)’ın yaptığı çalışmada; “Türkiye’de Tarih Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Yolları Konusunda Öğretmen Adayı ve Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması” incelenmiş ve öğretmen adaylarının derse karşı tutumunun, dersi yeni yöntem ve tekniklerle işlemesinin, öğrencinin kavrama düzeyini dikkate almasının önemli olduğu sunucuna ulaşmıştır. Öner ve Öner (2014) tarafından yapılan çalışmada, “Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlke ve İnkılâplarını Kavrama Düzeyine İlişkin Tutumları” incelenmiş, dersin amacına ulaşması için müfredattaki konuların öğrencilerin kavrama

düzeyleri dikkate alınarak yeniden yapılandırılması, dersin öneminin öğrenciler tarafından doğru bir şekilde anlaşılması için velilere seminerler verilmesi ve derste materyal kullanımına yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Uçar (2008)'ın yaptığı çalışmada; deney kontrol gurupları oluşturulmuş, meslek liseli öğrencilere T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde bölümleriyle ilgili proje ödevi verilmiş, sonuçta hem kontrol hem de deney grubundaki öğrencilerin uygulama öncesinde ve sonrasında ölçülen tutum puanlarında olumlu bir artış gözlenmiştir. Amerika'da öğrencilerin tarihe yönelik tutumları üzerine yapılan araştırmada da öğrencilerin müfredat içerisinde tarihi en az ilgi çekici, önemsiz bir ders olarak düşündükleri görülmüştür (Loewen, 1993). Safran ise (2006) yapmış olduğu araştırmada ortaöğretim 3. sınıf düzeyindeki öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumunu “kararsızım” düzeyine yakın bir değerde bulmuştur.

Çalışmamızda; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine tutum düzeyinin cinsiyet farklılığından etkilenmediği belirlendi.

Cinsiyetin tarih dersine yönelik tutumlara etkisi üzerine yapılan araştırmalar farklı sonuçlar vermiştir. Bazı araştırmalarda kız öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumlarının daha yüksek düzeyde bulunmasına rağmen (İskender, 2007; Kont, 2008) kimi araştırmalarda da erkek öğrencilerin olumlu tutumlarının yüksek düzeyde olduğu görülmüştür (Bolton, 1937). Ezer ve ark. (2016) çalışmasında, çalışmamızla benzer şekilde İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik tutumlarda cinsiyet açısından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Elban (2015)'in çalışmasında; uygulamaya katılan ortaöğretim öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olumlu olduğu bulgusuna ulaşılmıştır, cinsiyet açısından bakıldığında, erkek öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumlarının kız öğrencilere göre, anlamlı düzeyde yüksek (olumlu) olduğu bulgusuna erişilmiştir. Safran ve Şimşek (2009)'in yaptıkları çalışmada erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre daha pozitif yönde yüksek tutuma sahip oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. Şimşek (2010)'e göre erkeklerin tarihe yönelik daha olumlu tutuma sahip olması tarih öğretiminin içeriğinin (savaşlar, erkek kahramanlar, zaferler vs.) daha çok “erkek egemen”

bir yapıdan kaynaklanmasına bağlanabilir. Mann (2008), kız öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumlarına ilişkin araştırmasında ise 6 derslik planlanan proje tabanlı çalışma boyunca kız öğrencilerin tutumlarının olumlu kaldığını, kız öğrencilerin ihtiyaçlarının erkek öğrencilerinkinden önemli derecede farklı olduğunu gözlemlemiştir. Bizim çalışmamızı destekleyen çalışmalar olduğu gibi cinsiyet farklılığının etkisini gösteren çalışmalarda literatürde mevcuttur. Bu bulgulardaki farklılaşmanın nedeni ile ilgili olarak, müfredat farklılığı, sınıf atmosferi, öğrencilerin sosyo-ekonomik özellikleri ve öğretim yöntemleri gibi diğer faktörlerin etkisi düşünülebilir.

Öğrencilerin öğrenim gördüğü alan türünün tarih dersine yönelik tutumlara etkisi üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde, öğrencilerin öğrenim gördükleri sosyal, fen vb. gibi alan türlerinin onların tarih dersine yönelik tutumlarını olumlu ya da olumsuz etkilemediği belirtilmektedir (İskender, 2007; Kont, 2008). Arslan (2005)'ın çalışmasında, özellikle fen, teknik ve sağlık alanındaki öğrenciler için Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi bir formalite dersi olarak görülmektedir. Elban (2015)'ın çalışmasında; öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumlarının öğrenim gördükleri alan türüne göre farklılaşmadığı belirtilmiştir. Şam (2007)'ın yapmış olduğu araştırmada da Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğretmen adaylarının tutumlarının yüksek olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar, sosyal alanda okuyan öğrencilerin diğer alan türlerinde öğrenim gören öğrencilere göre tarih dersini belirli bir alan dersi olarak algılamalarıyla ilgili olarak yorumlanabilir.

6. 2. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine Yönelik Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi

Üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması $112,33 \pm 22,43$ olarak tespit edildi. 27-135 arası puanlanan ölçeğe göre öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi ile ilgili farkındalık düzeylerinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Wang, Heartel ve Wolbeng (1994), öğrencilerin öğrenmesini etkileyen en önemli etmenin; öğrencilerin tutumları ve bu tutumların içinde bulunduğu bilişsel farkındalık becerilerinin olduğunu belirtmişlerdir. Akbaba (2008)'nin çalışmasında, Mustafa Kemal Atatürk'ün düşüncelerinin aktarılamaması ifadesine öğrencilerin katılım düzeyleri arasında çok net bir fark görülmemektedir. Çalışmamızla uyumlu şekilde, Akbaba (2007)'nin yaptığı çalışmada; üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin var oluşuna yönelik amaçları ve içeriğindeki temel özellikleri doğru algıladıkları belirlenmiştir. Tangülü ve Aydın (2014)'in çalışmasında 8. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğretmenlerinin dersin değer kazanımı ile ilgili görüşleri alınmış ve çıkan sonuçlarda; sorumluluk sahibi bir öğrencide bulunması gereken ölçütlerden en yüksek değer %16 ile öğrencinin derslerine gereken önemi vermesi olduğu belirtilmiştir. Aynı çalışmada öğrencilerin; bir Türk büyüğünün adı geçtiğinde onun ne kadar önemli olduğunu dile getirmesi, Türk büyüklerini tanımaya yönelik okumalar yapması, Türk büyüklerinin benimsediği değerlere sahip çıkmasının (%13,6), Kurtuluş savaşı, Çanakkale savaşlarını anlatan kitapları okuması, ilgi duyması, merak etmesi, Türk Büyüklerini saygıyla anması, Türk büyüklerinin bıraktığı eserlere sahip çıkması ve geliştirmesinin de (%9) oldukça önemli olduğu belirlenmiştir. Ezer ve ark. (2016) çalışmalarında, öğrencilerin önemli bir kısmının İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amaç ve içeriğini doğru bir şekilde algılayabildiğini saptamışlardır. Yılmaz (2005)'in çalışmasında “İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlke ve İnkılâplarını Kavrama Düzeyleri” incelenmiş ve Ankara ilindeki öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılâpları kapsamında bazı konuları kavrayamadıkları belirlenmiştir.

Çalışmamız ve diğer çalışma sonuçlarına bakıldığında; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi ya da benzer amaç, hedef ve içeriğe sahip diğer dersler ile ilgili öğrencilerin farkındalık düzeyleri değişiklik göstermektedir. Öğrencilerin, sosyo-kültürel özellikleri, eğitim görevlisi, eğitim araç-gereçleri gibi birçok faktör bu sonuçlarda etkili olabilir.

6. 3. Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgi Düzeylerinin İncelenmesi

Çalışma sonuçlarımıza göre Derse İlgi Ölçeği puan ortalamalarına bakıldığında; genel ölçek puan ortalamasının $53,17 \pm 13,31$ olduğu görüldü. Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi düzeylerinin ortalamanın oldukça üzerinde olduğu belirlendi. Erkeklerin derse ilgi düzeyleri daha yüksek bulundu. Ayrıca derse ilgi düzeyinin fen bilgisi öğretmenliği okuyanlarda en düşük olduğu ($47,67 \pm 15,05$), düzenli ders çalışanların derse ilgi düzeyi puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptandı.

Yükseköğrenimin ihtisaslaşma yolundaki gençliğine kendi ilgi alanından bambaşka bir bilimin iletilmesi terminolojiden kavramaya kadar türlü iletişim güçlükleri getirmektedir. Dersi okutacak öğretim üyelerinin seslendiği öğrencilerin ihtisas özelliklerini dikkate alarak metotlarını bu olgulara göre yönlendirmeleri gerekmektedir (Akgün, 1990). Öğrenciler sosyal bilimler alanının önemini anlayamamakta, bu alanı fen ve matematiğe göre daha az gerekli bir alan olarak görmektedirler. Bunun temelinde, öğrencilerin sosyal bilimler öğretiminin amaçlarını kavrayamamaları ve bu derslerden gelecekteki yaşamlarına dönük bir yarar beklememeleri gibi önemli nedenler yatmaktadır (Paykoç, 1991).

Akbaba (2008)'nın çalışmasında, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde karşılaşılan sorunlara yönelik öğrenci görüşlerinin, araştırmaya katılan bireylerin öğrenim gördükleri fakültelere göre farklılıklar gösterdiği saptanmış, bu farklılığın; mesleki eğitim fakültesinde öğrenim gören bireyler ile hukuk fakültesinde öğrenim gören bireylerin görüşlerinin farklılığından kaynaklandığı belirtilmiştir. Öğrenci Atatürk İlkeleri ve İnkılâp dersinde kendi bölümüyle ilgili bir bağlantı kurup, bu dersi ihtiyaç olarak hissedebilirse, derse olan motivasyonu artabilecek ve ilgisiz kalmayacaktır. İlgi de bilgiyi getirecektir. Diğer bir ifadeyle öğrencinin bir konu hakkında bilgi sahibi olabilmesi için öncelikle kendi durumu ile konuyu ilişkilendirmesi ve bu şekilde kendini konuya yakın hissetmesi, ilgi duyması gerekmektedir (Uçar, 2008).

Saray ve Tosun (2000) alışmalarında; T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçölük dersinin öğrenciler tarafından fazla sevilmeyen ve önem verilmeyen bir ders olduğunu, dolayısıyla bu dersin amaçlarına ulaşmada yeterince başarılı olunamadığını belirlemişlerdir. Safran (2006)'a göre öğrencilerdeki ilgisizliğin sebebi ilköğretimden beri yapılan aynı bilgilerin tekrarıdır. Akbaba (2008)'nın çalışmasında, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde karşılaşılan sorunlara yönelik öğrenci görüşleri incelenmiş ve araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği saptanmıştır.

BÖLÜM VII

SONUÇ VE ÖNERİLER

7.1. Sonuçlar

Çalışmamızda öncelikle yöntem geliştirme sürecinde “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği” ve “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği” geçerlik ve güvenirlik çalışması yapıldı. Daha sonra geliştirilen ölçekler ile Derse İlgili Ölçeği üniversite öğrencilerine uygulandı. Çalışma sonuçları;

1. Genel olarak üniversite öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine yönelik ilgi, tutum ve farkındalık düzeyleri yüksek bulundu. Eğitim görülen üniversite ve bölümler bu sonuçlara etki etmiş olabilir. Öğrencilerin içinde bulundukları sosyal çevre de bu sonuçların ortaya çıkmasında önemli olabilir.
2. Erkeklerin derse ilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu bulundu. Tarihi olaylarda erkek cinsiyetinin ön plana çıkması, tarihe yön verenlerin ve vereceklerin erkekler olacağı düşüncesine yol açarak erkeklerin ilgisinin bu alanda artmasına neden olabilir.
3. Cinsiyet farklılığının tutum ve farkındalık düzeyini etkilemediği belirlendi. Her ne kadar erkekler derse daha çok ilgi gösterse de bu durumun ders ile ilgili olumlu

tutum geliştirme ve farkındalık düzeyinin artması üzerine etki etmediği söylenebilir.

4. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine olumlu tutum geliştirme düzeyinin sınıf öğretmenliği eğitimi alan öğrencilerde en düşük, tarih öğretmenliği eğitimi alanlarda en yüksek olduğu bulundu. Tarih eğitimi alanlar genel olarak dersi daha çok benimsemektedir.
5. Derse ilgi düzeyinin fen bilgisi öğretmenliği okuyanlarda en düşük olduğu saptandı. Fen ve sağlık gibi alanlarda eğitim alanlar Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersini benimseme sorunu yaşıyor olabilir.
6. En düşük Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi farkındalık düzeyinin günlük 4 saat ve üzerinde ders çalışanlarda olduğu belirlendi, ancak onun dışında farkındalık düzeyinin en yüksek olduğu grup günlük 3 saat ders çalışan gruptu. Fazla ders çalışmanın farkındalığı artıracağı düşünüldüğünden günlük 4 saat ve üzerinde ders çalışanlarda farkındalığın düşük olması beklenmiyordu ancak bu grubun örneklem sayısının az olması istatistiksel sonuçlara etki etmiş olabilir. Nitekim örneklem sayısı yüksek olan “günlük 3 saat ders çalışan” grubun farkındalık düzeyi oldukça yüksek bulundu.
7. Düzenli ders çalışanların derse ilgi düzeyi daha yüksek bulundu. İstatistiksel olarak anlamlı olmasa da ders çalışma şekli düzenli olanların farkındalık ve tutum puan ortalamaları daha yüksek bulundu. Düzenli ders çalışmak dolayısıyla dersi daha iyi anlamak, derse olan ilgiyi, tutumu ve farkındalığı da artırmaktadır.
8. Ekonomik gelir algısının ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerini etkilemediği belirlendi. Öğrencilerin derse ilgi, tutum ve farkındalık düzeylerinin ekonomik durumdan etkilenmemesi, ekonomik gelire göre değişmeyen, eşit şartlarda eğitim almalarından kaynaklanabilir.

7.2. Öneriler

1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin öneminin anlaşılması ve kazanımlarının gerçekleşmesi için aynı ölçeklerin kullanıldığı vaka-kontrol çalışmaları, deneysel çalışmalar planlanabilir.
2. Geliştirilen ölçeklerin daha geniş ve farklı örneklem gruplarında test edilmesi ve kullanılmasına yönelik çalışmaların yapılmasının literatüre katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.
3. Çalışmamızda elde edilen sonuçlar doğrultusunda, tutum, farkındalık ve ilgi düzeyini artırmaya yönelik yeni çalışmalar planlanabilir.
4. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi, tutum ve farkındalık düzeyi eğitim görülen bölümlere göre farklılık göstermektedir, bu farklılıkları ortadan kaldırmak bütün öğrencilerin dersin önemini anlamasını sağlamak için sorunlara yönelik analizler ve gerekli değişimlerle sonuç alınmaya çalışılabilir.
5. Çalışmamız nicel olarak planladı, bu konuda, değerlendirmede geliştirilen ölçeklerin de kullanıldığı çalışmalar ve daha ayrıntılı istatistiksel analizler yapılabilir.
6. Akademik başarıyı etkileyen derse yönelik tutum, farkındalık ve ilgi düzeyinin olumlu ve olumsuzluğu önemlidir. Ancak bireye tutum kazandırmak, farkındalık ve ilgi düzeyini artırmak ve var olan tutumu değiştirmek oldukça güç olduğu gibi öğrencilerin tutumların, ilgilerini istenilen yönde değiştirebilmek de oldukça zorlu bir süreçtir. Bireysel ve sosyal farklılıkları göz önünde bulundurularak hedef kitlenin tutumlarının, farkındalıklarının oluşmasına, ilgi düzeyinin gelişmesine neden olan değişkenlerin saptanması gerekmektedir.
7. Çalışma sonuçlarının Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin planlama ve uygulama süreçlerine önemli katkı ve etki sağlayacağı kanaatindeyiz.

8. Çalışma sonuçlarına göre, öğretim elemanlarının öğrencileri daha iyi analiz ederek, öğrencilerin ilgi, tutum ve farkındalığını etkileyen değişkenler doğrultusunda ders işlemlerine katkı sağlanabilir.
9. Farklı üniversitelerde yapılacak çalışmalarla, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi, tutum ve farkındalık düzeyi ile ilgili bölgesel farklılıklar ve nedenleri araştırılabilir.
10. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine ilgi, tutum ve farkındalık düzeyini etkileyen kişisel farklılıkların etkisini azaltmak için farklı eğitim yöntemlerinin uygulanması denenebilir.

KAYNAKLAR

- 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu-Mevzuat, (1981).
www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2547.doc sayfasından erişilmiştir.
- Acar, B., & Yaman, M. (2011). Bağlam temelli öğrenmenin öğrencilerin ilgi ve bilgi düzeylerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 1-10.
- Acun, İ. (2006). T.C. İnkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkili kullanımı. Y. Doğaner (Ed.), *Türk eğitim sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi öğretimi* içinde (s.155). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Akbaba, B. (2007). Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi dersinin amaçlarına yönelik öğrenci görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (1), 339-352.
- Akbaba, B. (2008). Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi dersinin öğretiminde karşılaşılan sorunlar (Gazi Üniversitesi örneği). *Akademik Bakış*, 1(2), 177-197.
- Akbaba, B. & Kılcan, B. (2012). Sözlü tarih çalışmalarına yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(1), 1-10.

- Akça, N. & Ata B. (2009). *Lise tarih derslerinde otantik etkinliklerin uygulanması ve sorunları*. Eğitimde Yeni Yönelimler-V. Öğrenmenin Doğası ve Değerlendirme Sempozyumunda sunulmuş bildiri. İzmir.
- Akdur, T.E. (1996). *Effect of collaborative computer based concept mapping on students physics achievement, attitude toward physics, attitude toward concept mapping and metacognitive skills at high school level*. Master Thesis, Middle East Technical University (METU), The Institute of Sciences, Ankara.
- Akgün, S. (1990). Metod. *Tarih Metodolojisi ve Türk Tarihinin Meseleleri Kolokyumu*, Elazığ: Fırat Havzası Araştırma Merkezi, 191-202.
- Akgün, S. (2004). Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihinin amaç ve kapsamı. *Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihinde yöntem arayışları* içinde (s.15). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Akgül, A. (2005). *Tıbbi araştırmalarda istatistiksel analiz teknikleri "spss uygulamaları"*. 3th ed. Ankara: Emek.
- Akın, A., Uğur, E. & Akın, Ü. (2015). Derse ilgi ölçeğinin türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (4), 1471-1480.
- Aksoy, İ. (2003). *Yükseköğretim kurumlarında inkılâp tarihi öğretimi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksoy, İ. (2006). T.C. inkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersi konularının yükseköğretimde öğretimi. Doğaner, Y. (Ed.), *Türk eğitim sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi öğretimi* içinde (s.68). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Akyüz, Y., Bozkurt, G., Kocatürk, U. & Güneş, İ. (2010). *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Türk İnkılabı'nın hazırlık dönemi ve türk istiklal savaşı 1/1*. Ankara: Ayraç.
- Alperen, B.B. (2008). *Tarih öğretmenlerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretimine ilişkin görüşlerinin çeşitli değişkenler (kıdem,*

- mezuniyet, okul türü ve cinsiyet) açısından incelenmesi (Konya örneği). Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Arslan, A. (2005). *İnkılâp tarihi ve tarih derslerinde başarı nasıl sağlanır? İlk ve orta öğretim kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi: mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri*. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Aslan, E. (1998). *Devrim tarihi ders kitapları*. S. Özbaran (Ed.), *Tarih öğretimi ve ders kitapları içinde* (s.305-321). İzmir: Dokuz Eylül.
- Aslan, E. (2006). Neden tarih öğretiyoruz? *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 162-173.
- Aslanapa, O. (1997). *İlk inkılap tarihi ders notları*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Atkinson, R.L, Atkinson, R.C., Smith, E.E., Bem, D.J & Hoeksema, S.N. (2010). *Psikolojiye giriş (5.baskı)*. (Y.Alogon, Çev.). Ankara: Ayrıntı.
- Bal, M. (2011). Türkiye’de tarih öğretiminin sorunları ve çözüm yolları konusunda öğretmen adayı ve öğretmen görüşlerinin karşılaştırılması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (15), 371-387.
- Baştuğ, H. (1996). *Kırıkkale il merkezi lise ve dengi okullarında tarih dersine yönelik öğrenci tutumlarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bay, E., Tuğluk, M.N. & Gençdoğan, B. (2005). Üniversite öğrencilerinin ders çalışma becerilerinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 94-105.
- Baysal, A.C. & Tekarslan, C.E. (2004). *Davranış bilimleri* (4.Baskı). İstanbul: Avcıol.
- Behar, B.E. (1992). *İktidar ve tarih “türkiye’de resmi tarih tezinin oluşumu (1929-1937)*. İstanbul: İletişim.

- Bilgin, N. (1995). *Kimlik arayışı olarak resmi tarih, tarih öğretimi ve ders kitapları*. İstanbul: Tarih Vakfı.
- Bloom, S.B. (2012). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme* (2.Baskı). (D.A. Özçelik, Çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Bolton, F.B. (1937). "The attitude of high school pupils toward history. *The Social Studies*, 217-218.
- Büyüköztürk, Ş., Aygün, Ö., Kılıç Çakmak, E., & Karadeniz, Ş. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Data analysis hand book*. Ankara: Pegem Akademi.
- Carr, E.H. (1996) *Tarih nedir?* (M.G. Gürtürk, Çev.) İstanbul: İletişim.
- Ciardiello, A.V. (1998), Did you ask a good question today? Alternative cognitive and metacognitive strategies. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 42(3), 210-220.
- Demir, S.B., & Köçer, M. (2009). Atatürk ilke ve inkılâplarına yönelik olarak geliştirilen tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirliği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (3), 877–887.
- Doğaner, Y. (2005). Yükseköğretimde Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi dersinin öğretiminde karşılaşılan problemler ve yeni yaklaşımlar. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 21(62), 589-611.
- Drake, F.D. & Nelson, L.R. (2005). *Engagement in teaching history: Theory and practices for middle and secondary teachers*. New Jersey, ABD: Peorsan Meril Prentice Hall.
- Ercan, İ. & Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenirlik ve geçerlik. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 211-216.
- Elban, M. (2015). Ortaöğretim öğrencilerinin tarih dersine ilişkin tutumları: Ankara ili Kazan ilçesi örneği. *Turkish Journal of Educational Studies*, 2(2), 103-118.

- Emiroğlu, M.T. (2018). *Atatürk'ün tarihe verdiği önem*. <http://turkoloji.cu.edu.tr/ATATURK/> sayfasından erişilmiştir.
- Erdaş, S. (2006). *Atatürk'ten günümüze türk inkılâp tarihi derslerine genel bir bakış, Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi öğretimi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Erol, C. (1985). *Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi dersleri hakkında rapor*. I. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Seminerinde sunulmuş bildiri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Erol Şahin, A.N. (2014). *Tarih öğretiminde analogi yönteminin kullanılmasının ortaöğretim öğrencilerinin tutumlarına, başarılarına ve tarihsel düşünme becerilerine etkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ezer, F., Ulukaya, Ü. & Kaçar, T. (2016). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin türkiye cumhuriyeti inkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik tutumları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 71-91.
- Flavell, J.H., Flavell, E.R. & Green, F.L. (2001). Development of children's understanding of connections between thinking and feeling. *American Psychological Society*, 12(5), 430-432.
- Fortunato, I. & Hecht, D. (1991). Metacognition and problem solving. *Arithmetic Teacher*, 39(4), 38-40.
- Gelen, İ. (2004). *Bilişsel farkındalık stratejilerinin Türkçe dersine ilişkin tutum, okuduğunu anlama ve kalıcılığa etkisi*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sunulmuş bildiri. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Güler, İ. (2005). *Tarihin toplumdaki işlevi ve öğretimi*. İstanbul: Elif.

- Harp, S.F. & Mayer, R., E. (1997). The role of interest in learning from scientific text and illustrations: On the distinction between emotional interest and cognitive interest. *Journal of Educational Psychology*, 89, 92-102.
- Hatipoğlu, M. (2004). *Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihinin amaç ve kapsamı, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihinde yöntem arayışları*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü.
- Hidi, S. (2006). Interest: A unique motivational variable. *Educational Research Review*, 1, 69-82.
- İskender, P. (2007). Öğretmen adaylarının tarih dersine ilişkin tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 631-638.
- İskender, P. & Kuş, A. (2008). Ondokuz mayıs üniversitesi sınıf öğretmenliği bölüm öğrencilerinin tarih dersine olan tutumlarının gelişmesinde beyin temelli öğretimin etkisi. *Milli Eğitim*, 179, 93-100.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2013). *Günümüzde insan ve insanlar* (14.Baskı). İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kamer, S.T. & Şimşek, A.S. (2016). Türk eğitim tarihi dersine yönelik öğretmen adaylarının tutumlarının ölçülmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (2), 663-678.
- Kapçı, H.Z. (2002). *Mustafa Kemal Atatürk'te inkılapçılık anlayışının oluşması ve inkılaplar*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Kondu, Z. & Sakar, T. (2013). Vatandaşlık ve demokrasi eğitimi dersi niçin verilir? *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 49-60.

- Kont, A. (2008). 11. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine karşı ilgi ve tutumlarının değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Krapp, A. (1999). Intrinsische lernmotivation und interesse. Forschungsansätze und konzeptuelle Überlegungen. *Zeitschrift für Pädagogik*, 45(3), 387-406.
- Krapp, A. (2002). Structural and dynamic aspects of interest development: Theoretical considerations from an ontogenetic perspective. *Learning and Instruction*, 12, 383-409.
- Krapp, A. & Prenzel, M. (2011). Research on interest in science: Theories, methods, and findings. *International Journal of Science Education*, 33, 27-50.
- Kuhn, D. (2000). Metacognitive development. *Current Directions in Psychological Sciency*, 9(5), 178-181.
- Küçük-Özcan, Z.Ç. (2000). *Teaching metacognitive strategies to 6th grade students*. B.S. Thesis, Boğaziçi University The Institute of Science and Engineering, İstanbul.
- Lawshe, C.H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28, 563-575.
- Loewen, J. W. (1993). *Lies my teacher told me*. USA: New Press.
- Lin, S.H., Hong, R.Z. & Chen, C.Y. (2013). Exploring the development of college students' situational interest in learning science. *International Journal of Science Education*, 35, 2152-2173.
- Mann, A. (2008). *Gender Roles and History: Instructional Strategies that Increase the Interest and Improve the Attitudes of 11th Grade Girls in Social Studies*. Unpublished Master's Thesis, New England College.
- Manning, B.H. & Payne, B.D. (1996). *Self-talk for teacher and students: metacognitive strategies for personal and classroom use*. USA: Allyn & Bacon.

- Mazer, J.P. (2013). Validity of the student interest and engagement scales: associations with student learning outcomes. *Communication Studies*, 64, 125-140.
- Ozankaya, Ö. (1978). *Türk devrimi ve yüksek öğretim gençliği*. Ankara: A.Ü. S. B.F.
- Özbaran, S. (1997). *Tarih, tarihçi ve toplum*. İstanbul: Tarih Vakfı.
- Özbaran, S. (2003). *Güdümlü Tarih*. İstanbul: Cem.
- Özkalp, E. (1992). *Davranış bilimlerine giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Özüçetin, Y. & Nadar S. (2010). Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin üniversiteler düzeyinde okutulmaya başlanması ve gelinen süreç. *The Journal of International Social Research*, 3(11), 466-477.
- Pamuk, Ş. (2004). *Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihinin amaç ve kapsamı, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihinde yöntem arayışları*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Riconscente, M.M. (2014). Effects of perceived teacher practices on Latino high school students' interest, self-efficacy, and achievement in mathematics. *The Journal of Experimental Education*, 82(1), 51-73.
- Safran, M. (2006). *Tarih eğitimi makale ve bildiriler*. Ankara: Gazi.
- Safran, M. & Şimşek, A. (2009). *Farklı sosyo-ekonomik çevrelerin ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerin tarih, tarih öğretimi ve tarihsel zamana ilişkin görüşleri*, IV. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, İstanbul.
- Saray, M. & Tosun, H. (2005). *İlk ve orta öğretim kurumlarında T.C. inkılâp tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi: Mevcut durum, sorunları ve çözüm önerileri*. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Schraw, G., Flowerday, T. & Lehman, S. (2001). Increasing situational interest in the classroom. *Educational Psychology Review*, 13(3), 211-224.

- Stern, N.P. (2018). *Why study history?* [https://www.historians.org/about-aha-and-membership/aha-history-and-archives/historical-archives/why-study-history-\(1998\)](https://www.historians.org/about-aha-and-membership/aha-history-and-archives/historical-archives/why-study-history-(1998)) sayfasından erişilmiştir.
- Stewart, J. & Landine, J. (1995). Study skills from a metacognitive perspective. *Guidance & Counseling, 11*(1),16-20.
- Şam, E.A. (2007). Amasya eğitim fakültesinde farklı bölümlerde okuyan öğretmen adaylarının tarih dersine ilişkin tutumları. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27*(3), 1-9.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik*. Ankara: Seçkin.
- Şimşek, A. (2010). Sınıf ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarih öğretimine ilişkin tutumları. *International Online Journal of Education Science, 2*(1), 181-203.
- Öner, Ç. (2014). *Bilinçli farkındalık üzerine*. <http://ankaenstitusu.com/bilincli-farkindalik-uzerine/> sayfasından erişilmiştir.
- Öner, M. & Öner, G. (2014). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin atatürk ilke ve inkılâplarını kavrama düzeyine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 3*(2),390-404.
- Özdemir, M. (2018). *Türk inkılâp tarihi ve atatürkçülük dersini okumanın amacı*. <http://tarihitarhci.blogspot.com/2011/11/turk-inkilap-tarihi-ve-ataturkculuk.html> sayfasından erişilmiştir.
- Palmer, H.D. (2009). Student interest generated during an inquiry skills lesson. *Journal of Research in Science Teaching, 46*, 147-165.
- Paykoç, F. (1991). *Tarih öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Paykoç, F. (1998). Tarih öğretimimizde temel paradigma sorunu. S. Özbaran (Ed.), *Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları içinde* (s.341-48). İzmir: Dokuz Eylül.

- Peker, S. (1936). *İnkılâp tarihi ders notları*. Ankara.
- Stanford, M. (1996). *A companion to the study of history*. (Third edition). Massachusetts: Blackwell.
- Tangülü, Z. & Aydın Y. (2014). 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi: öğretmen görüşlerine değer kazanma ölçütleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(2), 109-121.
- Tanör, B., Toprak, Z. & Berktaş, H. (1997). *İnkılâp tarihi dersleri nasıl okutulmalı?* İstanbul: Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. Ankara: Nobel Akademik.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2006). *T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 8. Sınıf Ders Programı*, Ankara.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2008). *Ortaöğretim Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi Dersi Öğretim Programı*, Ankara.
- Tela, A., Tela, A. & Adeniyi, O. (2009). Locus of control, interest in schooling, self-efficacy and academic achievement. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 4, 168-182.
- Turan, Ş. (2000). *İsmet İnönü, yaşamı, dönemi ve kişiliği*. İstanbul: Bilgi.
- Tunay, B. (1987). Atatürk'ün inkılapçılık ilkesi. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 9(3), 2.
- Uçar, A. (2008). *Endüstri meslek liselerinde T.C. inkılâp tarihi ve atatürkçülük dersinde öğrencilerin bölümleriyle ilgili proje ödevi hazırlamalarının derse ilişkin tutumlarına etkisi (Nevşehir örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Ulu Kalın, Ö. & Topkaya, Y. (2017). İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ölçeğinin geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (37), 14-22.
- Wang, M. C., Heartel, G. D. & Wolberg, H. J. (1994). Synthesis of research: what help students learn? *Educational Leadership*, 51(4),74-79.
- Weber, K., Martin, M. & Patterson, B. (2010). Teacher behavior, student interest and affective learning: Putting theory to practice. *Journal of Applied Communication Research*, 29, 71-90.
- Woolfolk, A. E. (1998). *Educational psychology*. Boston: Allyn and Bacon.
- Yakar, A. (2012). *Duyuşsal farkındalığa dayalı öğretimin akademik başarı ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Yakar, A. & Duman, B. (2017). Duyuşsal farkındalığa dayalı öğretimin akademik başarı ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar üzerine etkisi. *EKUAD*, 3(3), 30-47.
- Yaman, M., Dervişoğlu, S. & Soran, H. (2004). Orta öğretim öğrencilerinin derslere ilgilerinin belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 232-240.
- Yeşiltaş, E. & Yılmaz, A. (2015). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik tutum ölçeği; geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of World of Turks*, 7 (3), 233-254.
- Yıldız, Ö. (2003). Türkiye’de tarih öğretiminin sorunları ve çağdaş çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 181-190.
- Yılmaz, D. (2005). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Atatürk ilke ve inkılâplarını kavrama düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK 1.

Kişisel Bilgi Formu

Yaşınız:

Cinsiyetiniz:

Eğitim gördüğünüz bölüm:

Gelir düzeyiniz: a) yüksek b) orta c) düşük

Günlük ders çalışmaya ayrılan zaman: a) 1 saat ve altı b) 1-2 saat c) 3 saat d) 4 saat
ve üzeri

Ders çalışma alışkanlığı: a) Her gün düzenli b) Sadece sınav zamanı c) Dönem içi ara sıra

EK 2.

Derse İlgili Ölçeği

Not: Aşağıdaki tüm soruları, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini göz önüne alarak cevaplayınız.

DERSE İLGİLİ ÖLÇEĞİ

Lütfen aşağıdaki ifadeleri okuduktan sonra kendinizi değerlendirip sizin için en uygun seçeneğin karşısına çarpı (X) işareti koyunuz. Seçenekler 1 (Hiç katılmıyorum) , 2 (Katılmıyorum) 3 (Kararsızım) 4 (Katılıyorum) 5 (Tamamen katılıyorum) anlamına gelmektedir.

1	Sınıfta kendimi coşkulu hissediyorum.	1	2	3	4	5
2	Sınıfta bulunmak beni heyecanlandırıyor.	1	2	3	4	5
3	Sınıfta bulununca kendimi enerjik hissediyorum.	1	2	3	4	5
4	Derste anlatılan konular çok ilgimi çekiyor.	1	2	3	4	5
5	Sınıfta olmak çok eğlencelidir.	1	2	3	4	5
6	Sınıftaki etkinlikler kendimi iyi hissetmeme yardımcı oluyor.	1	2	3	4	5
7	Sınıftaki malzeme ve materyaller çok ilgimi çekiyor.	1	2	3	4	5
8	Sınıfta öğrendiğim her şeyi seviyorum.	1	2	3	4	5
9	Sınıftaki etkinlikler beni mutlu ediyor.	1	2	3	4	5
10	Derste anlatılanları hatırlayabilirim.	1	2	3	4	5
11	Derste anlatılan şeyleri öğrendiğimi hissediyorum.	1	2	3	4	5
12	Derste anlatılanları belli bir bütünlük içinde anlayabiliyorum.	1	2	3	4	5
13	Derste anlatılanları anlayabilirim.	1	2	3	4	5
14	Derste anlatılan her şey daha bilgili olmamı sağlıyor.	1	2	3	4	5
15	Derste verilen bilgiler yararlıdır.	1	2	3	4	5
16	Sınıfta benden ne beklendiğini biliyorum.	1	2	3	4	5

EK 3.

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Madde Havuzu

Maddeler
1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini daha uzun süre işlemek isterim.
2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin başlamasını heyecanla beklerim.
3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin bitmesini istemem.
4. Boş zamanlarımda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine ilişkin bir şeyler okumaktan hoşlanırım.
5. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konular ilgimi çeker.
6. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi iyi ifade edebildiğim derslerden biridir.
7. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışırken sıkılmam.
8. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde öğrendiklerim bana hiç fayda sağlamaz.
9. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin başlamasını hiç istemem.
10. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini sevmem.
11. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi benim için önemli bir derstir.
12. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konular ilgimi çeker.
13. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini gerekli bulurum.
14. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konulara merak duyarım.
15. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini ilgiyle takip ederim.
16. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışmaktan nefret ederim.
17. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışmak yorucudur.
18. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde zorlanırım.
19. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi yetersiz hissettiğim derslerden biridir.
20. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde başarılı olamam.
21. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde kendimi gergin hissederim.
22. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi gereksiz bir derstir.
23. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi işlevsel değildir.
24. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi sıkıcıdır.
25. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi ezbere dayalı bir derstir.
26. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi soru sorma isteği uyandırır.
27. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi eleştirel düşünmeyi gerektirir.
28. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi zihinsel becerileri kullanmayı gerektirmez.

EK 4.

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği Madde Havuzu

Maddeler
1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk toplumunun özelliklerini öğretir.
2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, çağdaş dünya koşullarını öğrenmeyi sağlar.
3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin dünyadaki yerini tanıtır.
4. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, uluslararası ilişkilerden nasıl etkilendiğini anlatır.
5. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, karşısına çıkan sorunları çözme de ne gibi güçlüklerle karşılaştığını öğretir.
6. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, tarihle ilgili bilgi düzeyini artırır.
7. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmiş hakkında yorum yapma yetisini artırır.
8. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmiş-günümüz-geleceği karşılaştırma yeteneği kazandırır.
9. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmişi öğrenmeyi sağlar.
10. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, kültürümüzü öğrenmeyi sağlar.
11. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, entelektüel gelişim için önemlidir.
12. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, olayları doğru yorumlama yeteneği kazandırır.
13. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, toplumsal bilinç kazanmak için önemlidir.
14. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi Türk İnkılâbının tarihî anlamını ve önemini kavramayı sağlar.
15. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'ün milliyetçilik ve medeniyetçilik anlayışı kazandırır.
16. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'ün dâhi asker, büyük devlet adamı ve inkılâpçı kişiliği ile eşsiz önderliğini tanımayı sağlar.
17. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürkçülüğü benimseterek, Atatürk'ün dünya görüşünü ve düşüncelerini kavramayı sağlar.
18. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Kurtuluş Savaşı'nın önemini kavramayı sağlar.
19. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk Milleti'nin bütün kurumları ve değerleriyle birlikte uygarlığa hangi tarihi şartlar altında ve nasıl geçtiğini kavramayı sağlar.
20. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'nin, ülkesi, devleti ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğunu kavramayı sağlar.
21. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, "Atatürk İlkeleri" nin önemini kavramayı sağlar.
22. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk İnkılâbının, önemini kavramayı sağlar.
23. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk İnkılâbının ne güç şartlar altında gerçekleştirildiğini kavramayı sağlar.
24. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, demokrasiyi anlamayı sağlar.
25. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, demokratik düzenin gerektirdiği bilgi ve davranışları kazanmaya katkı sağlar.
26. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'e Türk İnkılâbına ve onun ilkelerine bağlı olma bilincini kazandırır.
27. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, günümüzün ve geleceğin sorunlarına Atatürkçü bir yaklaşımla çözümler getirebilecek tutum, davranış ve yetenekler kazanmayı sağlar.
28. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi hakkında doğru bilgiler kazanmayı sağlar.

29. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Kurtuluş Savaşı, Atatürk İnkılâpları ve İlkeleri ve Atatürkçü Düşünceye Yönelik Tehditler hakkında doğru bilgiler kazanmayı sağlar.
30. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Milli hedefler etrafında birleşmeyi sağlar.
31. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk gençliğini Atatürkçü düşünce doğrultusunda yetiştirmeyi amaçlar.
32. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, her türlü yıkıcı ve yıpratıcı akım, yaklaşım ve yorumlara karşı uyanık tutacak bir donanıma erişmeyi sağlar.
33. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Cumhuriyete sahip çıkılmasının önemini anlatır.
34. Geçmişe dair bilgi edinmeyi sağlar.
35. Günümüzü anlamaya yardımcı olur.
36. Geleceğe dair planlara katkı sağlar.
37. Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren vatandaşlar yetişmesini sağlar.
38. Bireylerin ahlâki gelişimine katkı sağlar.
39. Mustafa Kemal Atatürk'ün fikir ve düşüncelerini öğrenmeyi sağlar.
40. Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasî tarihini öğrenmeyi sağlar.
41. Millî kimlik oluşmasına katkı sağlar.
42. Türkiye Cumhuriyeti'ni tehdit eden ortak meselelere dair bilgi edinme ve duyarlılık kazanmayı sağlar.
43. Bilimsel düşünme becerisi kazandırır.

EK 5.**Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği Uzman Değerlendirme Formu**

Maddeler	Tamamen uygun	Kısmen uygun	Uygun değil	Öneriler
1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini daha uzun süre işlemek isterim.				
2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin başlamasını heyecanla beklerim.				
3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin bitmesini istemem.				
4. Boş zamanlarımda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine ilişkin bir şeyler okumaktan hoşlanırım.				
5. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konular ilgimi çeker.				
6. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi iyi ifade edebildiğim derslerden biridir.				
7. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışırken sıkılmam.				
8. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde öğrendiklerim bana hiç fayda sağlamaz.				
9. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin başlamasını hiç istemem.				
10. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini sevmem.				
11. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi benim için önemli bir derstir.				
12. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konular ilgimi çeker.				
13. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini gerekli bulurum.				
14. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konulara merak duyarım.				
15. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini ilgiyle takip ederim.				
16. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışmaktan nefret ederim.				
17. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışmak yorucudur.				
18. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde zorlanırım.				
19. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi yetersiz hissettiğim derslerden biridir.				
20. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde başarılı olamam.				
21. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde kendimi gergin hissederim.				
22. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi gereksiz bir derstir.				
23. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi işlevsel değildir.				
24. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi sıkıcıdır.				
25. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi ezbere dayalı bir derstir.				
26. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi soru sorma isteği uyandırır.				
27. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi eleştirel düşünmeyi gerektirir.				
28. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi zihinsel becerileri kullanmayı gerektirmez.				

EK 6.**Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği Uzman Değerlendirme Formu**

Maddeler	Tamamen uygun	Kısmen uygun	Uygun değil	Öneriler
1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk toplumunun özelliklerini öğretir.				
2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, çağdaş dünya koşullarını öğrenmeyi sağlar.				
3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin dünyadaki yerini tanıtır.				
4. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, uluslararası ilişkilerden nasıl etkilendiğini anlatır.				
5. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, karşısına çıkan sorunları çözme de ne gibi güçlüklerle karşılaştığını öğretir.				
6. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, tarihle ilgili bilgi düzeyini artırır.				
7. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmiş hakkında yorum yapma yetisini artırır.				
8. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmiş-günümüz-geleceği karşılaştırma yeteneği kazandırır.				
9. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmişi öğrenmeyi sağlar.				
10. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, kültürümüzü öğrenmeyi sağlar.				
11. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, entelektüel gelişim için önemlidir.				
12. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, olayları doğru yorumlama yeteneği kazandırır.				
13. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, toplumsal bilinç kazanmak için önemlidir.				
14. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi Türk İnkılâbının tarihi anlamını ve önemini kavramayı sağlar.				
15. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'ün milliyetçilik ve medeniyetçilik anlayışı kazandırır.				
16. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'ün dâhi asker, büyük devlet adamı ve inkılâpçı kişiliği ile eşsiz önderliğini tanımayı sağlar.				
17. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürkçülüğü benimseterek, Atatürk'ün dünya görüşünü ve düşüncelerini kavramayı sağlar.				

18. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Kurtuluş Savaşı'nın önemini kavramayı sağlar.				
19. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk Milleti'nin bütün kurumları ve değerleriyle birlikte uygarlığa hangi tarihi şartlar altında ve nasıl geçtiğini kavramayı sağlar.				
20. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'nin, ülkesi, devleti ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğunu kavramayı sağlar.				
21. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, "Atatürk İlkeleri" nin önemini kavramayı sağlar.				
22. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk İnkılâbının, önemini kavramayı sağlar.				
23. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk İnkılâbının ne güç şartlar altında gerçekleştirildiğini kavramayı sağlar.				
24. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, demokrasiyi anlamayı sağlar.				
25. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, demokratik düzenin gerektirdiği bilgi ve davranışları kazanmaya katkı sağlar.				
26. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'e Türk İnkılâbına ve onun ilkelerine bağlı olma bilincini kazandırır.				
27. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, günümüzün ve geleceğin sorunlarına Atatürkçü bir yaklaşımla çözümler getirebilecek tutum, davranış ve yetenekler kazanmayı sağlar.				
28. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi hakkında doğru bilgiler kazanmayı sağlar.				
29. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Kurtuluş Savaşı, Atatürk İnkılâpları ve İlkeleri ve Atatürkçü Düşünceye Yönelik Tehditler hakkında doğru bilgiler kazanmayı sağlar.				
30. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Milli hedefler etrafında birleşmeyi sağlar.				
31. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk gençliğini Atatürkçü düşünce doğrultusunda yetiştirmeyi amaçlar.				
32. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, her türlü yıkıcı ve yıpratıcı akım, yaklaşım ve yorumlara karşı uyanık tutacak bir donanıma erişmeyi sağlar.				
33. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Cumhuriyete sahip çıkılmasının önemini anlatır.				
34. Geçmişe dair bilgi edinmeyi sağlar.				
35. Günümüzü anlamaya yardımcı olur.				
36. Geleceğe dair planlara katkı sağlar.				
37. Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren vatandaşlar yetişmesini sağlar.				
38. Bireylerin ahlâki gelişimine katkı sağlar.				
39. Mustafa Kemal Atatürk'ün fikir ve düşüncelerini öğrenmeyi sağlar.				
40. Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasî tarihini öğrenmeyi sağlar.				
41. Millî kimlik oluşmasına katkı sağlar.				
42. Türkiye Cumhuriyeti'ni tehdit eden ortak meselelere dair bilgi edinme ve duyarlılık kazanmayı sağlar.				
43. Bilimsel düşünme becerisi kazandırır.				

EK 7.**Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Tutum Ölçeği**

Sayın Katılımcı; Aşağıdaki ölçek Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi hakkındaki tutum düzeyini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda ile ilgili farkındalık alanlarını sorgulayan sorular verilmiştir. Lütfen her maddeyi dikkatle okuyunuz. Daha sonra, her maddedeki durumu ne kadar yaşadığınızı aşağıdaki ölçekten yararlanarak maddelerdeki uygun bölüme X işareti koyarak belirleyiniz.		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini daha uzun süre işlemek isterim.					
2	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin başlamasını heyecanla beklerim.					
3	Boş zamanlarımda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine ilişkin bir şeyler okumaktan hoşlanırım.					
4	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersindeki konular ilgimi çeker.					
5	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi iyi ifade edebildiğim derslerden biridir.					
6	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışırken sıkılmam.					
7	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde öğrendiklerim bana hiç fayda sağlamaz.					
8	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi benim için önemli bir derstir.					
9	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini gerekli bulurum.					
10	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini ilgiyle takip ederim.					
11	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersine çalışmaktan nefret ederim.					
12	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde zorlanırım.					
13	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi kendimi yetersiz hissettiğim bir derstir.					
14	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde kendimi gergin hissederim.					
15	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi işlevsel değildir.					
16	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi soru sorma isteği uyandırır.					
17	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi eleştirel düşünmeyi gerektirir.					

EK 8.**Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Farkındalık Ölçeği**

Sayın Katılımcı; Aşağıdaki ölçek Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi ile ilgili farkındalık düzeyini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda ile ilgili farkındalık alanlarını sorgulayan sorular verilmiştir. Lütfen her maddeyi dikkatle okuyunuz. Daha sonra, her maddedeki durumu ne kadar yaşadığınızı aşağıdaki ölçekten yararlanarak maddelerdeki uygun bölüme X işareti koyarak belirleyiniz.		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk toplumunun özelliklerini öğretir.					
2	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, çağdaş dünya koşullarını öğrenmeyi sağlar.					
3	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, uluslararası ilişkilerden nasıl etkilendiğini anlatır.					
4	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Ülkemizin, karşısına çıkan sorunları çözme de karşılaştığı güçlükleri öğretir.					
5	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmiş-günümüz-geleceği karşılaştırma yeteneği kazandırır.					
6	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, entellektüel gelişim için önemlidir.					
7	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, tarihi olayları doğru yorumlama yeteneği kazandırır.					
8	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, toplumsal bilinç kazanmak için önemlidir.					
9	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi Türk İnkılâbının önemini kavramayı sağlar.					
10	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'ün dünya görüşünü ve düşüncelerini kavramayı sağlar.					
11	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Kurtuluş Savaşı'nın önemini kavramayı sağlar.					
12	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türk Milleti'nin bütün kurumları ve değerleriyle birlikte uygarlığa nasıl geçtiğini kavramayı sağlar.					
13	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'nin, ülkesi, devleti ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğunu kavramayı sağlar.					
14	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, "Atatürk İlkeleri"nin önemini kavramayı sağlar.					
15	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, demokrasiyi anlamayı sağlar.					
16	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Atatürk'e Türk İnkılâbına ve onun ilkelerine bağlı olma bilincini kazandırır.					
17	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi hakkında doğru bilgiler kazanmayı sağlar.					
18	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Milli hedefler etrafında birleşmenin önemini öğretir.					
19	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Cumhuriyete sahip çıkılmasının					

	önemini anlatır.					
20	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geçmişe dair bilgi edinmeyi sağlar.					
21	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, günümüzü anlamaya yardımcı olur.					
22	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, geleceğe dair planlara katkı sağlar.					
23	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen vatandaşlar yetişmesini sağlar.					
24	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, bireylerin ahlâki gelişimine katkı sağlar.					
25	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasî tarihini öğrenmeyi sağlar.					
26	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, Millî kimlik oluşmasına katkı sağlar.					
27	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi, bilimsel ve tarihsel düşünme becerisi kazandırır.					

EK 9.

Etik Kurul ve Kurum İzinleri

Evrak Tarih ve Sayısı: 11/05/2018-E.75641

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : 77082166-302.08.01-
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 28/03/2018 tarihli ve 80287700-399- 51350 sayılı yazı.

İlgi yazınız ile göndermiş olduğunuz, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim ÖZCANLI'nın, Prof.Dr.Hamza KELEŞ'in danışmanlığında yürüttüğü "*Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersine İlgili Düzeyi İle Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları*" adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun 08.05.2018 tarih ve 04 sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oy birliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Alper CEYLAN
Komisyon Başkanı

Araştırma Kod No: 2018-179

Ek:1 Liste

Ankara
Tel:0 (312) 202 20 57 - 0 (312) 2... Faks:0 (312) 202 38 76
İnternet Adresi :http://etikkomisyon.gazi.edu.tr/

Bilgi için :Ayfer Çekmez
Genel Evrak Sorumlusu
Telefon No:202 18 07

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C:
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ETİK KOMİSYONU

İLGİLİ BÖLÜM / ANABİLİM DALI / BİLİM DALI BAŞKANI VEYA
KURUM SORUMLUSUNUN BİLGİLENDİRİLDİĞİNE DAİR BELGE

GAZİ ÜNİVERSİTESİ ETİK KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

İbrahim Özcamlı'nın sorumlu araştırmacısı olduğu "Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgî Düzeyi ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları" isimli araştırma projesi hakkında bilgilendirildim.

Bilgilerinize arz ederim.

Tarih: 27.3.2018

Kurum: Fen Bilgisi Eğitimi

Unvan: Doç. Dr. Başkan

Ad ve Soyad: Prof. Dr. Feyzi Hamzaoğlu

İmza:

T.C:
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ETİK KOMİSYONU

İLGİLİ BÖLÜM / ANABİLİM DALI / BİLİM DALI BAŞKANI VEYA
KURUM SORUMLUSUNUN BİLGİLENDİRİLDİĞİNE DAİR BELGE

GAZİ ÜNİVERSİTESİ ETİK KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

İbrahim Özcamlı'nın sorumlu araştırmacısı olduğu "Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgili Düzeyi ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları" isimli araştırma projesi hakkında bilgilendirildim.

Bilgilerinize arz ederim.

Tarih: 27.03-2018

Kurum: Sosyal Bilgiler Öğret.

Unvan: Prof. Dr.

Ad ve Soyad: Melih Ali Çakır

İmza:

T.C:
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ETİK KOMİSYONU

İLGİLİ BÖLÜM / ANABİLİM DALI / BİLİM DALI BAŞKANI VEYA
KURUM SORUMLUSUNUN BİLGİLENDİRİLDİĞİNE DAİR BELGE

GAZİ ÜNİVERSİTESİ ETİK KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

İbrahim Özcanlı'nın sorumlu araştırmacısı olduğu "Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgili Düzeyi ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları" isimli araştırma projesi hakkında bilgilendirildim.

Bilgilerinize arz ederim.

Tarih: 27.03.2018

Kurum: Gazi Eğitim Fak/Sınıf Eğitimi AB

Unvan: Doç.Dr.

Ad ve Soyad: Mustafa YILMAZ (Mustafa D. Yılmaz)

İmza: M. Yılmaz

T.C:
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ETİK KOMİSYONU

İLGİLİ BÖLÜM / ANABİLİM DALI / BİLİM DALI BAŞKANI VEYA
KURUM SORUMLUSUNUN BİLGİLENDİRİLDİĞİNE DAİR BELGE

GAZİ ÜNİVERSİTESİ ETİK KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

İbrahim Özcamlı'nın sorumlu araştırmacısı olduğu "Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersine İlgili Düzeyi ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları" isimli araştırma projesi hakkında bilgilendirildim.

Bilgilerinize arz ederim.

Tarih: 28.03.2018

Kurum: Gazi Ü. Gazi Eğt. Fak. İlahi Eğilimi ABD

Unvan: Dr. Eğt. Üyesi / İlahi Eğt. ABD Başkan Yrd.

Ad ve Soyad: Zeynep S. BİRBİLDİR

İmza:

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 89377925-044-
Konu : Anketler (İbrahim ÖZCANLI)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 26/06/2018 tarihli ve 80287700-399- 94308 sayılı yazı.

Enstitünüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tarih Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İbrahim ÖZCANLI'nın Prof. Dr. Hamza KELEŞ danışmanlığında yürüttüğü "Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersine İlgili Düzeyi ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma isteği hakkında Fakültemiz Bölüm/Anabilim Dalı Başkanlıklarının görüşleri yazımız ekinde gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Mustafa SARIKAYA
Dekan

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : 57618914-044-
Konu : Anketler (İbrahim ÖZCANLI)

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 27/06/2018 tarihli ve 89377925-044- 95109 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tarih Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İbrahim ÖZCANLI, Prof. Dr. Hamza KELEŞ'in danışmanlığında yürüttüğü "Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi Dersine İlgili Düzeyi ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları" konulu tez çalışmasını uygulama talebi Bölümümüz öğretim elemanlarından izin almak kaydıyla Anabilim Dallarımız ve Bölüm Başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Musa SARI
Bölüm Başkanı

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : 44569636-044-
Konu : Anketler

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 27/06/2018 tarihli ve 89377925-044- 95109 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tarih Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İbrahim ÖZCANLI, Prof. Dr. Hamza KELEŞ'in danışmanlığında yürüttüğü "Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi Dersine İlgili Düzeyi ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları" konulu tez çalışması kapsamında Bölümünüz öğrencilerine anket uygulama talebi eğitim-öğretim programımızı aksatmayacak kaydıyla uygun görülmüştür.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. İbrahim KISAÇ
Bölüm Başkanı

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Temel Eğitim Bölüm Başkanlığı

Sayı : 98037648-044-
Konu : Anketler

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 27/06/2018 tarihli ve 89377925-044- 95109 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tarih Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İbrahim ÖZCANLI, Prof. Dr. Hamza KELEŞ'in danışmanlığında yürüttüğü "Üniversite Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi Dersine İlgili Düzeyi ile Dersin Önemi Konusundaki Farkındalıkları" konulu tez çalışması kapsamında bölümünüz öğrencilerine anket uygulama isteği Bölümümüz Okul Öncesi Eğitimi anabilimdalı tarafından uygun görülmemekte Sınıf Eğitimi anabilim dalı tarafından uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Hayati AKYOL
Bölüm Başkanı

Ek:1

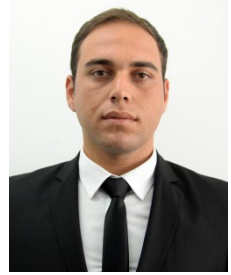

EK 10.

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı	ÖZCANLI İBRAHİM
Uyruğu	T.C.
Doğum tarihi ve yeri	01.06.1991 Kozan
Medeni hali	Evli

Telefon	05065197708
Faks	-
E - posta	ibrahimozcanli.001@gmail.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet yılı
Lise	Kozan Lisesi	2009
Üniversite	Gazi Üniversitesi	2015
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi	Devam ediyor
Doktora	-	

İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
3 yıl	Emniyet Genel Müdürlüğü	Komiser yardımcısı

Yabancı Dil	İngilizce Yökdil Puan: 72.5
-------------	--------------------------------

Yayınlar

1. Keleş, H., Özcanlı, İ., Erol N. (Mayıs, 2018). Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin Önemi 5. ASM Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi. Sözlü bildiri.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...